

יחס כיסוי נזילות

תוכן העניינים

מבוא, תחולה ותחילה	2
א. מבוא	2
ב. תחולה	2
ג. תחילה	3
I. מטרת יחס כיסוי הנזילות והשימוש בנכסים נזילים באיכות גבוהה	4
II. הגדרה של יחס כיסוי הנזילות	6
א. מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה	7
1. מאפיינים של נכסים נזילים באיכות גבוהה	7
2. דרישות תפעוליות	9
3. גיוון מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה	11
4. הגדרה של נכסים נזילים באיכות גבוהה	12
ב. סך תזרים מזומנים יוצא נטו	18
1. תזרים מזומנים יוצא	18
2. תזרים מזומנים נכנס	34
III. סוגיות בנוגע ליישום יחס כיסוי הנזילות	38
א. תדירות החישוב והדיווח	38
ב. תחולת היישום	38
1. הבדלים בין דרישות הנזילות בישראל לאלה שבמדינה המארחת	39
2. טיפול בהגבלות על העברת נזילות	39
ג. מטבעות	40
נספח 1- חישוב המגבלה על נכסי רמה 2 בקשר עם עסקאות מימון ניירות ערך לטווח קצר	41
נספח 2- סיכום יחס כיסוי הנזילות	43
נספח 3- יחס נזילות בסניף של בנק חוץ	47

מבוא, תחולה ותחילה**א. מבוא^{1 2 3}**

1. המשבר הפיננסי הגלובלי שהחל בשנת 2007 הגביר את המודעות לחשיבות ניהול סיכון הנזילות במערכת הבנקאית, ולצורך בהחזקת מלאי הולם של נכסים נזילים באיכות גבוהה, אף אם קיימות בידי התאגידים הבנקאיים רמות הון נאותות. על רקע זה, בדצמבר 2010 פרסמה וועדת באזל לפיקוח בנקאי מסגרת עבודה חדשה בשם באזל III: מסגרת פיקוחית גלובלית לחיזוק עמידות המערכת הבנקאית (להלן- "באזל III"). אחת הרפורמות המרכזיות של באזל III הוא יחס כיסוי הנזילות (Liquidity Coverage Ratio – LCR). מטרת יחס כיסוי הנזילות היא לשפר את עמידותו בטווח הקצר של פרופיל סיכון הנזילות של תאגידים בנקאיים. הדרך לכך היא להבטיח שתאגידים בנקאיים יחזיקו מלאי הולם של נכסים נזילים באיכות גבוהה (High Quality Liquid Assets – HQLA), לא משועבדים, הניתנים להמרה למזומן בקלות ובמהירות בשווקים הפרטיים כדי לענות על צרכי הנזילות בתרחיש קיצון של נזילות הנמשך 30 ימים קלנדריים.

2. הוראה זו מאמצת את המלצות באזל III לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. ההוראה משקפת את עמדת המפקח בכל אחד מהנושאים בהם ניתן למפקח שיקול דעת.
3. ההוראה קובעת רמת נזילות מזערית לתאגידים בנקאיים. התאגידים הבנקאיים מצופים לעמוד ביחס זה לצד הציות לדרישות האיכותיות לניהול סיכון הנזילות.
4. המפקח עשוי לדרוש רמות מזעריות גבוהות יותר של נזילות מתאגיד מסוים, אם הוא סבור כי יחס כיסוי הנזילות אינו משקף כיאות את סיכוני הנזילות שבפניהם עומד התאגיד.

ב. תחולה

5. הוראה זו תיושם על ידי תאגיד בנקאי, למעט חברת שירותים משותפת.
 - (א) ההוראה תיושם על בסיס סולו ועל בסיס מאוחד על ידי תאגיד בנקאי העומד בראש קבוצה בנקאית.
 - (ב) תאגיד בנקאי אחר יישם את ההוראה על בסיס מאוחד בלבד.
 - (ג) סניף של בנק חוץ ימלא אחר הדרישות בנספח 3.
 - (ד) הוראה זו לא תחול על חברת כרטיסי אשראי, בכפוף לעמידה בכל התנאים הבאים:

(1) החברה מחזיקה מודל פנימי לניהול הנזילות, המביא בחשבון את כל צרכי הנזילות שלה ומאפייניהם;

¹ בטל.² בטל.³ בטל.

(2) החברה מחזיקה נכסים נזילים בהתאם לצורכי הנזילות שלה על פי המודל הפנימי, בתוספת כרית ביטחון המביאה בחשבון תרחישי קיצון.
לעניין זה, "חברת כרטיסי אשראי" – חברה שהיא סולק כהגדרתו בסעיף 36ט בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א – 1981, המנפיקה כרטיסי חיוב, כמשמעות מושגים אלו בחוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986.

ג. תחילה

6. יחס כיסוי הנזילות יונהג ב-1 באפריל 2015, אך הדרישה המזערית תיקבע על 60% ותגדל ל-80% ב-1 בינואר 2016 ול-100% ב-1 בינואר 2017.

I. מטרת יחס כיסוי הנזילות והשימוש בנכסים נזילים באיכות גבוהה

16. הוראה זו נועדה להבטיח שתאגיד בנקאי יחזיק מלאי הולם של נכסים נזילים באיכות גבוהה לא משועבדים, המורכב ממזומן או מנכסים שניתן להמירם למזומן בשווקים פרטיים ללא אובדן ערך או עם אובדן ערך קטן, על מנת לענות על צורכי הנזילות של התאגיד הבנקאי בתרחיש קיצון של נזילות הנמשך 30 ימים. לכל הפחות, מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה שאינם משועבדים צריך לאפשר לתאגיד הבנקאי לשרוד עד היום ה-30 של תרחיש הקיצון, ובפרק זמן זה ההנחה היא שההנהלה והמפקחים יוכלו לנקוט פעולות מתקנות נאותות, או שניתן יהיה לפרק את התאגיד הבנקאי בצורה מסודרת. בנוסף, תקופה זו מעניקה לבנק המרכזי זמן נוסף לנקוט באמצעים המתבקשים במקרה שאלה ייתפסו כהכרחיים. כפי שצוין בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 342, מצופה מהתאגידים הבנקאיים להיות גם מודעים לכל אי התאמה אפשרית בתזרימי המזומנים בתוך פרק הזמן של 30 הימים ולוודא שתעמוד לרשותם כמות מספקת של נכסים נזילים באיכות גבוהה כדי לגשר על פערים במהלך התקופה.
17. על פי ההוראה, למעט מצב של לחץ פיננסי (financial stress), ערכו של היחס לא יפחת מ-100%.⁴ דהיינו, מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה ישתווה לכל הפחות לסך תזרימי המזומנים היוצא נטו על בסיס שוטף, מכיוון שמלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה שאינם משועבדים מיועד לשמש קו הגנה מפני התרחשות אפשרית של לחץ נזילות. עם זאת, בתקופה של לחץ פיננסי תאגידים בנקאיים רשאים להשתמש במלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה העומד לרשותם, וכך לרדת מתחת לרמת ה-100%, מאחר ששמירה על יחס כיסוי נזילות של 100% בנסיבות כאלה עלולה לגרום להשפעות שליליות בלתי רצויות על התאגיד הבנקאי ועל משתתפים אחרים בשוק. המפקח יבחן מצב זה בהמשך ויתאים את תגובתו לנסיבות.
18. המפקח יבחן מספר גורמים ייחודיים לתאגיד וייחודיים לשוק בבואו לקבוע את התגובה ההולמת, וכן יבחן שיקולים נוספים בקשר למסגרות ולתנאים מקומיים וגלובליים כאחד. שיקולים אפשריים אלה כוללים, בין היתר:

(i) הסיבה(ות) לירידת יחס כיסוי הנזילות מתחת ל-100%. סיבות אלה כוללות ניצול מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה, אי יכולת למחזר (roll over) מקורות מימון, או משיכות גדולות בלתי צפויות בגין מחויבויות מותנות. בנוסף, הסיבות עשויות להיות קשורות לתנאי האשראי, המימון והשוק בכלל, לרבות נזילות בשוקי האשראי, הנכסים והמימון, המשפיעים על תאגידים בנקאיים ספציפיים או על כל המוסדות, ללא קשר למצבם;

⁴ הסף של 100% הוא הדרישה המזערית שלא בתקופה של לחץ פיננסי, ולאחר שיסתיימו הסדרי היישום ההדרגתי. בתקופת היישום ההדרגתי, הדרישה המזערית היא על פי ההנחיות בסעיף 6.

(ii) באיזו מידה נגרמה הירידה המדווחת ביחס כיסוי הנזילות מזעזוע ספציפי לתאגיד או מזעזוע מערכתי ;

(iii) חוסנו הכללי של התאגיד הבנקאי ופרופיל הסיכון שלו, לרבות פעילויות, ציות לדרישות פיקוח אחרות, מערכות סיכון פנימיות, בקורות ותהליכי ניהול אחרים, ועוד ;

(iv) סדר הגודל, משך הזמן והתדירות של הירידה המדווחת בנכסים נזילים באיכות גבוהה ;

(v) האפשרות שהבעיה תתפשט למערכת הפיננסית ותיווצר הגבלה נוספת על זרימת האשראי או צמצום הנזילות בשוק עקב פעולות לשמירת יחס כיסוי נזילות של 100% ;

(vi) זמינותם של מקורות מימון אחרים בעת משבר, כמו מימון של הבנק המרכזי⁵, או פעולות אחרות מצד רשויות הפיקוח.

(א) תאגיד בנקאי שיחס כיסוי הנזילות שלו ירד ביום מסוים מתחת ל-100%, ידווח מיידית לפיקוח על הבנקים על החריגה.

(ב) תאגיד בנקאי שיחס כיסוי הנזילות שלו היה נמוך מ-100% במהלך 3 ימים רצופים, ידווח מיידית לפיקוח על הבנקים על החריגה, בליווי תכנית לסגירת הפער.

⁵ לפי הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 342, תאגיד בנקאי נדרש להתוות תכנית היערכות למשבר נזילות (contingency funding plan).

II. הגדרה של יחס כיסוי הנזילות

19. התרחיש עבור הוראה זו כולל זעזוע המשלב זעזוע ספציפי לתאגיד וזעזוע מערכת, העלול להביא לידי :

- (א) משיכת שיעור מסוים מהפיקדונות הקמעונאיים ;
- (ב) אובדן חלקי של היכולת לגייס מימון סיטונאי שאינו מובטח בביטחונות ;
- (ג) אובדן חלקי של מימון קצר מועד מובטח על ידי ביטחונות מסוימים וצדדים נגדיים מסוימים ;
- (ד) תזרים יוצא חוזי נוסף העלול להיווצר עקב הורדת דירוג האשראי החיצוני של התאגיד הבנקאי עד שלושה תתי דירוגים (notches) בסולם הדירוג, כולל דרישות בדבר הפקדת ביטחונות ;
- (ה) עלייה בתנודתיות השוק המשפיעה על איכות הביטחונות או על חשיפה עתידית אפשרית של פוזיציות בנגזרים, ועל כן מחייבת מקדמי ביטחון (haircuts) גבוהים יותר עבור הביטחונות או תוספת ביטחונות, או מובילה לצורכי נזילות אחרים ;
- (ו) משיכות בלתי מתוכננות של קווי אשראי ונזילות מחייבים שלא נוצלו (committed but unused credit and liquidity facilities) שהתאגיד הבנקאי העמיד ללקוחותיו ; וכן
- (ז) האפשרות שהתאגיד הבנקאי יצטרך לרכוש חוב בחזרה או לכבד מחויבויות לא חוזיות, לצורך הקטנת סיכון המוניטין.

20. בטל.

21. תרחיש קיצון זה הוא דרישה מזערית של הפיקוח. תאגידים בנקאיים מצופים לערוך מבחני קיצון משל עצמם על מנת להעריך מהי רמת הנזילות שעליהם להחזיק מעבר לרמה המזערית, ולבנות תרחישים משל עצמם שבהם עלולים להיגרם קשיים לפעילותם העסקית הספציפית. מבחני קיצון פנימיים כאלה יכללו אופקי זמן קצרים או ממושכים יותר מאופק הזמן שנקבע בהוראה זו.

22. יחס כיסוי הנזילות מכיל שני מרכיבים :

- (א) שווי מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה (HQLA) בתנאי קיצון ; וכן
- (ב) סך תזרים מזומנים יוצא נטו, המחושב על פי הפרמטרים של התרחיש כמתואר להלן.

$$100\% \leq \frac{\text{מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה}}{\text{סך תזרים מזומנים יוצא נטו במהלך 30 הימים הקלנדריים הבאים}}$$

א. מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה

23. המונה של יחס כיסוי הנזילות הוא "מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה". על פי ההוראה, תאגידים בנקאיים חייבים להחזיק מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה לא משועבדים לצורך כיסוי סך תזרים המזומנים היוצא נטו (כהגדרתו להלן) על פני פרק זמן של 30 ימים בתרחיש הקיצון המוגדר. על מנת שנכסים יהיו כשירים להיחשב "נכסים נזילים באיכות גבוהה", עליהם להיות נזילים בשווקים בתקופות קיצון, ובאופן אידיאלי, עליהם לעמוד בקריטריוני הכשירות של הבנק המרכזי. להלן מפורטים המאפיינים הנדרשים מנכסים אלה באופן כללי והדרישות התפעוליות שעל הנכסים לעמוד בהן.⁶

1. מאפיינים של נכסים נזילים באיכות גבוהה

24. נכסים ייחשבו לנכסים נזילים באיכות גבוהה אם ניתן להמירם למזומן בקלות ובמהירות תוך הפסד ערך קטן או ללא הפסד. נזילותו של נכס תלויה בתרחיש הקיצון הנבחן, בהיקף שיש לממש ובתקופת הזמן שעל הפרק. אולם, יש נכסים מסוימים שסביר יותר כי ייצרו תזרימים מבלי שמכירתם או רכש חוזר (repurchase agreement) שלהם יהיו כרוכים בהפסדי ערך גדולים עקב מכירות בזק (fire sales), אפילו בזמני קיצון. חלק זה מפרט את הגורמים המשפיעים על מהימנותו של שוק של נכס לצורך גיוס נזילות בהקשר של משברים אפשריים.

(i) מאפיינים בסיסיים

- **סיכון נמוך:** נכסים פחות מסוכנים נוטים להיות בעלי נזילות גבוהה יותר. איכות אשראי גבוהה של המנפיק ורמת נחיתות נמוכה מגדילים את נזילותו של נכס. מח"מ קצר⁷, סיכון משפטי נמוך, סיכון אינפלציה נמוך והיותו של נכס נקוב במטבע בר המרה הכרוך בסיכון שער חליפין נמוך, משפרים כולם את נזילותו של נכס.
- **הקלות והוודאות של הערכת השווי:** נזילותו של נכס גדלה אם קיימת סבירות גבוהה יותר שהמשתתפים בשוק יסכימו על הערכת השווי שלו. נכסים שהמבנה שלהם סטנדרטי, הומוגני ופשוט נוטים להיות בני חליפין יותר, ומקדמים נזילות. נוסחת התמחור של נכס נזיל באיכות גבוהה חייבת להיות קלה לחישוב ואסור שתהיה תלויה בהנחות משמעותיות. הגורמים המזינים את נוסחת התמחור צריכים גם להיות זמינים לציבור. בפועל, כלל זה שולל הכללת מרבית המוצרים המובנים או האקזוטיים.
- **מתאם נמוך עם נכסים מסוכנים:** צריך שמלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה לא ייחשף לסיכון wrong way risk. לדוגמה, נכסים שהונפקו על ידי מוסדות פיננסיים, סביר שלא יהיו נזילים בזמנים של קשיי נזילות במגזר הבנקאי.
- **רשום למסחר בבורסה מוכרת ומפותחת:** רישום של נכס למסחר בבורסה מגדיל את שקיפותו.

⁶ ראה פרקים "הגדרה של נכסים נזילים באיכות גבוהה" ו-"דרישות תפעוליות" לעניין המאפיינים הנדרשים מנכס על מנת שיהיה חלק ממלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה, ולעניין הגדרה של "לא משועבדים", בהתאמה.

⁷ מח"מ (משך חיים ממוצע) מודד את רגישות מחירה של אגרת חוב לשינוי בשיעור הריבית.

(ii) מאפיינים הקשורים לשוק

- **שוק פעיל וגדול:** צריך שיהיה לנכס שוק מכירה או שוק רכש חוזר (repo) פעיל בכל עת. המשמעות היא כי:

- קיימים נתונים היסטוריים המעידים על היקף השוק ועומק השוק. הדבר יכול לבוא לידי ביטוי במרווחי קנייה-מכירה נמוכים, במחזורי מסחר גדולים, ובמספר גדול ומגוון של משתתפים בשוק. מגוון משתתפים בשוק מקטין את ריכוזיות השוק ומגביר את יכולת ההישענות על הנזילות בשוק.

- צריכה להיות תשתית שוק מוצקה. נוכחותם של מספר עושי שוק מחויבים מגדילה את הנזילות, מפני שסביר להניח שיהיו ציטוטי מחיר לקנייה או מכירה של נכסים נזילים באיכות גבוהה.

- **תנודתיות נמוכה:** לנכסים שמחיריהם שומרים על יציבות יחסית ופחות נוטים לירידות מחירים חדות על פני זמן תהיה הסתברות נמוכה יותר לעורר מכירות כפויות כדי לעמוד בדרישות הנזילות. תנודתיות של מחירים ומרווחים היא אומדן פשוט לתנודתיות השוק. צריכות להיות עדויות היסטוריות ליציבותם היחסית של תנאי השוק (כגון מחירים ומקדמי ביטחון) ושל המחזורים בתקופות משבר.

- **בריחה לאיכות (flight to quality):** בראייה היסטורית, לשוק יש נטייה לעבור לסוגי נכסים אלה במצבים של משבר מערכת. המתאם בין אומדנים לנזילות השוק לבין קשיים במערכת הבנקאית הוא מדד אחד פשוט שאפשר להשתמש בו.

25. כפי שעולה ממאפיינים אלה, המבחן לקביעה אם נכסים נזילים הם "באיכות גבוהה" הוא

שבמקרה של מכירה או רכש חוזר (repo) מניחים שיכולתם של נכסים אלה לייצר מזומנים לא תיפגע אפילו בתקופות של תרחיש ספציפי חמור או תרחיש מערכתי חמור. נכסים מאיכות נמוכה יותר אינם עומדים במבחן זה. ניסיון של תאגיד בנקאי לגייס נזילות מנכסים באיכות פחות גבוהה בתנאים של תרחיש לחץ מערכתי חמור, יהיה כרוך בהסכמתו למכור בהנחה גדולה עקב המכירה המהירה, או בתספורת, כדי לפצות על הסיכון הגבוה בשוק. הדבר עשוי לא רק לשחוק את אמון השוק בתאגיד הבנקאי, אלא גם ליצור הפסדים בגין שערך למחיר השוק עבור תאגידים בנקאיים המחזיקים מכשירים דומים ולהוסיף לחץ על פוזיציות הנזילות שלהם; בדרך זו יעודד הדבר מכירות בזק נוספות, וירידות נוספות של מחירים ושל נזילות השוק. בנסיבות כאלה, סביר שהנזילות בשוק הפרטי עבור מכשירים כאלה תיעלם במהירות.

26. נכס נזיל באיכות גבוהה (פרט לנכסים ברמה 2, כהגדרתם להלן) ייחשב באופן אידיאלי על

ידי בנקים מרכזיים כנכס כשיר לצורכי נזילות תוך-יומית וקווי נזילות ללילה (overnight)⁸. בעבר, בנקים מרכזיים סיפקו גיבוי נוסף להיצע הנזילות במערכת הבנקאית בתנאי קיצון חמורים. העמידה בתנאי הכשירות מבחינת הבנק המרכזי אמורה אפוא להקנות ביטחון נוסף בכך שהתאגידים הבנקאיים מחזיקים נכסים שניתן להשתמש בהם במשברים חמורים מבלי לפגוע במערכת הפיננסית בכללותה.

27. יצוין עם זאת, כי כשירות מבחינת הבנק המרכזי לא תשמש כשלעצמה בסיס לסיווגו של נכס כנכס נזיל באיכות גבוהה.

⁸ בטל.

2. דרישות תפעוליות

28. כל הנכסים במלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה כפופים לדרישות התפעוליות המפורטות להלן. מטרת הדרישות התפעוליות היא להכיר בכך שלא כל הנכסים המפורטים בסעיפים 49-54 העומדים בקריטריונים של סוג הנכס, משקל הסיכון ודירוג האשראי ייחשבו כשירים להיכלל במלאי, בשל קיומן של מגבלות תפעוליות נוספות על זמינותם של נכסים נזילים באיכות גבוהה העלולות למנוע מימוש מהיר במהלך תקופת קיצון.
29. מטרתן של דרישות תפעוליות אלה היא לוודא שמלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה ינוהל באופן כזה שהתאגיד הבנקאי יוכל (ויוכל להוכיח את יכולתו) להשתמש באופן מיידי במלאי הנכסים הללו כמקור של כספים במשבר, העומד לרשותו להמרה למזומן באמצעות מכירה ישירה או רכש חוזר (repo), כדי לגשר על פערי מימון בין תזרים מזומנים נכנס ותזרים מזומנים יוצא בכל עת במהלך תקופת הקיצון הנמשכת 30 ימים, ללא הגבלות על השימוש בנזילות הנוצרת.
30. תאגיד בנקאי יממש מפעם לפעם חלק מייצג מתוך נכסי המלאי באמצעות רכש חוזר (repo) או מכירה ישירה, כדי לבדוק את נגישותו לשוק, את אפקטיביות תהליכי המימוש שלו, את זמינות הנכסים, וכדי למזער את הסיכון של איתות שלילי לשוק בתקופת קיצון אמיתית.
31. כל הנכסים במלאי צריכים להיות לא משועבדים. "לא משועבדים" (unencumbered) פירושו שאין שום הגבלות חוקיות, רגולטוריות, חוזיות או אחרות על יכולתו של התאגיד הבנקאי לממש, למכור, להעביר או להמחות את הנכס. נכס במלאי לא יהיה משועבד (במפורש או במשתמע) כביטחון, כבטוחה או כחיזוק אשראי עבור עסקה כלשהי, ולא ייועד לכיסוי עלויות תפעוליות (כגון שכירות ומשכורות). נכסים שהתקבלו בעסקאות מכר חוזר (reverse repo) ועסקאות מימון ניירות ערך המוחזקים על ידי התאגיד הבנקאי, לא שועבדו מחדש, והם זמינים באופן חוקי וחוזי לשימוש התאגיד הבנקאי ויכלו להיחשב חלק ממלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה. בנוסף, נכסים הכשירים להיחשב לחלק ממלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה שהועמדו מראש (prepositioned) או הופקדו, או שועבדו, לבנק המרכזי או לישות סקטור ציבורי (PSE-public sector entity), אך לא נוצלו ליצירת נזילות, יכולים להיכלל במלאי⁹.
32. תאגיד בנקאי לא יכלול במלאי את אותם נכסים אשר, אף שעומדים בהגדרה של נכסים "לא משועבדים" המפורטת בסעיף 31, אין לתאגיד הבנקאי היכולת התפעולית לממש אותם למזומנים כדי לעמוד בתזרים יוצא בתקופת קיצון. היכולת התפעולית לממש נכסים למזומנים דורשת קיומם של נהלים ומערכות נאותות, לרבות מתן גישה לפונקציה המתוארת בסעיף 33 לכל המידע הנחוץ כדי לבצע את מימושו של כל נכס למזומן בכל עת. מימוש הנכס למזומן חייב להיות בר ביצוע מנקודת מבט תפעולית, בתוך תקופת הסילוק המקובלת עבור סוג נכס זה בתחום השיפוט.

⁹ אם תאגיד בנקאי הפקיד, העמיד מראש או שיעבד נכסים ברמה 1, ברמה 2 ואחרים במאגר ביטחונות, ולא הוקצו ניירות ערך ספציפיים כביטחונות לעסקאות כלשהן, הוא רשאי להניח שנכסים אלה משועבדים בסדר עולה של ערך הנזילות ביחס כיסוי הנזילות; דהיינו, נכסים שאינם כשירים להיכלל במלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה יוקצו ראשונים, ולאחריהם נכסים ברמה 2, ולאחריהם נכסים ברמה 2א, ולבסוף נכסים ברמה 1. קביעה זו תיעשה תוך ציות לכל יתר הדרישות, כגון בנוגע לריכוזיות או פיזור.

33. המלאי יהיה נתון לשליטת הפונקציה המופקדת על ניהול הנזילות של התאגיד הבנקאי (כגון Treasurer-), ומשמעות הדבר שתהיה לפונקציה הסמכות השוטפת, והיכולת החוקית והתפעולית, לממש כל נכס שבמלאי. השליטה צריכה להשתקף בהחזקת הנכסים במאגר נפרד המנוהל על ידי הפונקציה מתוך כוונה בלעדית להשתמש בו כמקור לכספים במקרה הצורך, או לחלופין, בהוכחה שהפונקציה מסוגלת לממש את הנכס בכל נקודת זמן בתקופת הקיצון של 30 הימים וכי תמורת המימוש תעמוד לרשות הפונקציה לכל אורך תקופת הקיצון של 30 הימים, מבלי שהדבר יעמוד בסתירה לאסטרטגיה עסקית מוצהרת או אסטרטגיית ניהול סיכונים. לדוגמה, אין לכלול נכס במלאי אם מכירת הנכס, ללא החלפתו לאורך תקופת 30 הימים, תסיר גידור אשר ייצור פוזיציית סיכון פתוחה החורגת מהמגבלות הפנימיות.
34. תאגיד בנקאי רשאי לגדר את סיכון השוק הקשור לבעלותו על מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה ועדיין לכלול את אותם נכסים במלאי. אם יבחר לגדר את סיכון השוק, על התאגיד הבנקאי להביא בחשבון (בשווי השוק של כל נכס) את תזרים המזומנים היוצא שהיה נוצר אילו הגידור היה נסגר (closed out) מוקדם (במקרה שהנכס היה נמכר).
35. תאגיד בנקאי ינהל בקרה אחר הישות המשפטית והמיקום הפיזי שבהם מוחזק הביטחון ויבדוק כיצד ניתן לנייד את הביטחון בעיתוי הנדרש. בפרט, עליו להתוות מדיניות המגדירה את הישויות המשפטיות, המקומות הגיאוגרפיים, המטבעות וחשבונות קסטודיאן או בנק ספציפיים שבהם מוחזקים נכסים נזילים באיכות גבוהה. בנוסף, על התאגיד הבנקאי לקבוע אם יש להימנע מהכללת נכסים כאלה מסיבות תפעוליות, ועל כן צריכה להיות לו היכולת לקבוע את הרכב המלאי שלו על בסיס יומי.
36. כאמור בסעיפים 171 ו-172, נכסים נזילים באיכות גבוהה כשירים המוחזקים לצורך עמידה בדרישות נזילות סטטוטוריות ברמת הישות המשפטית או ברמת תת-איחוד (sub-consolidated) (היכן שרלוונטי), יכולים להיכלל במלאי ברמה המאוחדת אך ורק במידה שהסיכונים הקשורים (כפי שהם נמדדים בתזרים המזומנים היוצא נטו של הישות המשפטית או הקבוצה בתת-איחוד על פי יחס כיסוי הנזילות) משתקפים גם ביחס כיסוי הנזילות המאוחד. כל עודף של נכסים נזילים באיכות גבוהה המוחזק בישות משפטית יכול להיכלל במלאי המאוחד רק אם נכסים אלה עומדים לרשותה של הישות המאוחדת (האם) בעתות קיצון באופן חופשי.
37. בעת הערכה האם נכסים ניתנים להעברה בחופשיות למטרות רגולטוריות, על תאגיד בנקאי להיות מודע לכך שנכסים עשויים שלא להיות זמינים בחופשיות לישות המאוחדת בשל מכשולים רגולטוריים, חוקיים, מיסויים, חשבונאיים או אחרים. נכסים המוחזקים בישויות משפטיות ללא גישה לשוק יכולים להיכלל אך ורק במידה שניתן להעבירם באופן חופשי לידי ישויות אחרות שיכולות לממש את הנכסים.
38. במדינות מסוימות, לא קיימים שוקי רכש חוזר (repo) גדולים, עמוקים ופעילים עבור סוגי נכסים כשירים, ועל כן סביר שנכסים אלה ימומשו באמצעות מכירה ישירה. בנסיבות אלה, תאגיד בנקאי צריך להימנע מלכלול במלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה נכסים שקיימים מכשולים למכירתם, כגון הפחתות ערך גדולות עקב מכירות בזק העלולות לגרום לתאגיד להפר דרישות יציבות מזעריות, או דרישות להחזיק נכסים כאלה, כולל, בין היתר, דרישות חוקיות בנוגע למלאי מזערי לצורך עשיית שוק.

39. תאגידי בנקאיים לא יכללו במלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה נכסים, או נזילות הנוצרת מנכסים, שהתקבלו תחת זכות לשעבוד מחדש (rehypothecation), אם לבעלים המוטב זכות חוזית למשוך נכסים אלה במהלך תקופת הקיצון הנמשכת 30 ימים¹⁰.
40. נכסים שהתקבלו כביטחונות בגין עסקאות בנגזרים שאינם מופרדים (segregated) ושניתן חוקית לשעבדם מחדש, יכולים להיכלל במלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה כל עוד התאגיד הבנקאי רושם כיאות תזרים מזומנים יוצא בגין הסיכונים הקשורים כמפורט בסעיף 116.
41. תרחיש הקיצון של יחס כיסוי הנזילות אינו מכסה צורכי נזילות תוך-יומית צפויים או בלתי צפויים. כפי שנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 342, תאגיד בנקאי ינהל באופן פעיל את פוזיציות וסיכונים הנזילות התוך-יומית שלו על מנת לעמוד בהתחייבויות התשלום והסליקה שלו במועדן הן במצב עסקים רגיל והן בתנאי קיצון, ובדרך זו יתרום לתפקודן התקין של מערכות תשלומים וסליקה.
42. יחס כיסוי הנזילות יקוים וידווח בסך כל המטבעות יחדיו ובמטבע חוץ בנפרד. עם זאת, תאגידי בנקאיים מצופים לעמוד בצורכי הנזילות בכל אחד מהמטבעות ולהחזיק נכסים נזילים באיכות גבוהה התואמים את התפלגות צורכי הנזילות שלהם לפי מטבע, על מנת שהתאגיד הבנקאי יוכל להשתמש במלאי כדי לייצר נזילות במטבע ובתחום השיפוט שבהם נוצרים תזרימי המזומנים היוצאים נטו. היות שכך, תאגיד בנקאי נדרש לנהל מעקב אחר יחס כיסוי הנזילות לפי מטבע כדי לאתר בעיות אפשריות של אי התאמה במטבעות שעשויות להתעורר. כחלק מניהול סיכון הנזילות במט"ח, יביא התאגיד הבנקאי בחשבון את הסיכון שיכולת החלפת המטבעות והגישה לשוקי המט"ח הרלוונטיים עלולות להישחק במהירות בתנאי לחץ. עליו להיות מודע לכך שתנועות פתאומיות ושליטיות בשערי החליפין עלולות להרחיב משמעותית אי התאמות קיימות בפוזיציות ולשנות את יעילות גידורי המט"ח הקיימים.
43. כדי להפחית את הסיכון של השפעות מצוק (cliff effects) העולות להיווצר, אם נכס נזיל כשיר נעשה בלתי כשיר (כגון עקב הורדת דירוג), תאגיד בנקאי רשאי להשאיר נכס זה במלאי הנכסים הנזילים שלו למשך 30 ימים קלנדריים נוספים. כך יינתן בידי התאגיד הבנקאי זמן נוסף להתאים את המלאי שלו לפי הצורך או להחליף את הנכס.

3. גיוון מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה

44. מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה צריך להיות מגוון היטב מבחינת סוגי הנכסים עצמם (להוציא חוב של ריבונות במקום התאגדותו של התאגיד הבנקאי או במדינה שבה פועל התאגיד הבנקאי; רזרבות בנק מרכזי; מכשירי חוב של בנק מרכזי; ומזומן). אף שבאשר לסוגי נכסים מסוימים קיימת סבירות רבה יותר שישמרו על נזילותם ללא קשר לנסיבות, אין

¹⁰ ראה בסעיף 146 מהו הטיפול המתאים אם המשיכה החוזית של נכסים כאלה עשויה להוביל לפוזיציה בחסר (לדוגמה, מפני שהתאגיד הבנקאי השתמש בנכסים בעסקאות למימון ניירות ערך לטווח ארוך יותר).

אפשרות לדעת מראש בוודאות אילו נכסים ספציפיים בכל סוג נכס עלולים להיפגע מזעזועים. תאגידים בנקאיים נדרשים אפוא להתוות מדיניות ומגבלות כדי למנוע ריכוזים של סוגי נכסים, סוגי הנפקות ומנפיקים, ומטבעות (בהתאם להתפלגות תזרים המזומנים היוצא נטו לפי מטבע) בתוך קבוצות הנכסים.

4. הגדרה של נכסים נזילים באיכות גבוהה

45. מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה יכלול נכסים שמאפייניהם מתוארים בסעיפים 24-27. חלק זה מתאר את סוג הנכסים המקיימים מאפיינים אלה ועל כן יכולים להיכלל במלאי.
46. קיימות שתי קטגוריות נכסים שניתן לכלול במלאי. הנכסים שניתן לכלול בכל קטגוריה הם אלה שהתאגיד הבנקאי מחזיק בהם ביום הראשון לתקופת הקיצון, מבלי להתחשב בתקופה שנתרה לפירעונם. ניתן לכלול נכסי "רמה 1" ללא הגבלה, ואילו נכסי "רמה 2" יכולים להוות עד 40% בלבד מהמלאי.
47. נכסים רמה 2 לא יהוו יותר מ-15% מסך מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה. כמו כן, הם יכללו בסף ה-40% המוחל על נכסי רמה 2.
48. סף ה-40% לנכסים רמה 2 וסף ה-15% לנכסים רמה 2 ייקבעו לאחר החלת מקדמי הביטחון הנדרשים, ולאחר הבאה בחשבון של סיום (unwind) עסקאות מימון ניירות ערך לטווח קצר ועסקאות החלף בטחונות (collateral swap transactions) שמועד פירעונן חל בתוך 30 הימים הקלנדריים, אשר כרוכות בהחלפה של נכסים נזילים באיכות גבוהה. בהקשר זה, עסקאות לטווח קצר הן עסקאות שמועד פירעונן חל עד וכולל 30 ימים קלנדריים. פרטי מתודולוגיית החישוב מוצגים בנספח 1.

(ii) נכסי רמה 1

49. נכסי רמה 1 יכולים להוות שיעור בלתי מוגבל מהמלאי ואינם כפופים למקדם ביטחון תחת יחס כיסוי הנזילות¹¹. אולם, לאור מאפייני השוק ומקדמי הביטחון האופייניים לעסקאות רכש חוזר, ניירות ערך של ממשלת ישראל יכולים להיכלל ברמה 1 לאחר הפעלת שיעורי הכיסוח של בנק ישראל עבור מק"מ ואגרות חוב ממשלתיות המשמשים כבטחון לאשראי, כפי שיחולו במועד החישוב.

¹¹ למטרות חישוב יחס כיסוי הנזילות, נכסי רמה 1 במלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה יימדדו לפי סכום שאינו עולה על שווי השוק הנוכחי שלהם.

שיעורי הכיסוח של בנק ישראל יופעלו על מק"מ ואגרות חוב של ממשלת ישראל בשקלים ובמט"ח, למעט אם היקף ההחזקה של התאגיד הבנקאי אינו עולה על 20% ממחזור המסחר בבורסה באותו סוג של אגרות חוב. אם היקף ההחזקה עולה על השיעור האמור, שיעורי הכיסוח יופעלו רק על היקף ההחזקה העולה על החלק האמור ממחזור המסחר. אם ההחזקה היא בסוג אגרת חוב שאינה נסחרת בבורסה, יחושבו שיעורי הכיסוח על כל היקף ההחזקה, ללא ההקלה האמורה.

"מחזור המסחר בבורסה" לעניין זה הוא ממוצע חודשי של מחזור המסחר באותו סוג של אגרות חוב במהלך שלושת החודשים האחרונים. ייחוס השיעור מהמחזור החודשי הממוצע לסדרות השונות מאותו סוג אגרות החוב הממשלתיות, יעשה באופן יחסי למשקל הסדרה באותו סוג איגרות חוב. מחזור המסחר כולל עסקאות בבורסה ומחוץ לבורסה, בהתאם לפרסומי הבורסה לניירות ערך בתל אביב.

50. נכסי רמה 1 מוגבלים לאמור להלן :

- (א) מטבעות ושטרות כסף ;
- (ב) רזרבות בנק מרכזי (כולל רזרבות נדרשות)¹², במידה שמדיניות הבנק המרכזי מאפשרת למשוך אותן בזמני קיצון¹³ ;
- רזרבות בבנק ישראל לא יכללו את חובת הנזילות במועד החישוב, לרבות חובת נזילות גזרי מט"ח. על אף האמור, ניתן לכלול ברזרבות בבנק ישראל חובת נזילות בגין פיקדונות שמקדם המשיכה שלהם ביחס כיסוי הנזילות הוא 100%.
- (ג) ניירות ערך סחירים המייצגים חובות של הגופים הבאים או שהגופים הבאים ערבים להם : ריבונות, בנקים מרכזיים, ישויות סקטור ציבורי (PSEs), הבנק הבינלאומי לסילוקין (Bank of International Settlement), קרן המטבע הבינלאומית, הבנק האירופי המרכזי (European Central Bank) והקהילה האירופית (European Community), או בנקים רב-צדדיים לפיתוח (Multilateral Development Banks)¹⁴, ואשר עומדים בכל התנאים הבאים :
 - הוקצה להם משקל סיכון 0% על פי הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 203¹⁵ ;
 - הם נסחרים בשוקי רכש חוזר (repo) או שוקי מזומן גדולים, עמוקים ופעילים, המאופיינים ברמת ריכוזיות נמוכה ;

¹² בהקשר זה, רזרבות בנק מרכזי כוללות פיקדונות ללילה (overnight) בבנק המרכזי ופיקדונות לזמן קצוב בבנק המרכזי, אשר : (i) ניתנים, במפורש ועל פי חוזה, לפירעון עם קבלת הודעה מהבנק המפקד ; או (ii) המהווים הלוואה שכנגדה יכול התאגיד הבנקאי ללוות לזמן קצוב או ללילה על בסיס מתחדש אוטומטית (רק כאשר יש לתאגיד הבנקאי פיקדון קיים בבנק המרכזי הרלוונטי). פיקדונות אחרים לזמן קצוב בבנקים מרכזיים אינם כשירים להיכלל במלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה ; אולם, אם התקופה הקצובה לפירעון חלה בתוך 30 הימים, הפיקדון לזמן קצוב עשוי להיחשב לתזרים נכנס על פי סעיף 154.

¹³ יש להתבסס על ההנחיות של המפקח המקומי בנוגע למידה שבה רזרבות בבנק המרכזי, במדינת המפקח, צריכות להיספר כחלק ממלאי הנכסים הנזילים.

¹⁴ החלוקה לקטגוריות של המשתתפים בשוק זהה לזו שהוגדרה בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 203, אלא אם צוין אחרת. ¹⁵ סעיף 50(ג) כולל רק ניירות ערך סחירים שהינם כשירים לפי סעיף 53 של הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 203. כאשר מוקצה משקל סיכון 0% לפי שיקול דעת מקומי על פי סעיף 54 בהוראה האמורה, הטיפול יהיה לפי הוראות סעיפים 50(ד) ו-50(ה).

- בעלי עבר מוכח כמקור נזילות אמין בשווקים (רכש חוזר (repo) או מכירה) אפילו בתקופה של תנאי שוק קיצוניים ; וכן

- אינם מחויבות של מוסד פיננסי או של ישויות קשורות (affiliated) אליו¹⁶.

(ד) כאשר לריבונות אין משקל סיכון 0%, מכשירי חוב של הריבונות או הבנק המרכזי שהונפקו במטבעות מקומיים על ידי הריבונות או הבנק המרכזי במדינה שבה נוצר סיכון הנזילות או במדינת האם של התאגיד הבנקאי ; וכן

(ה) כאשר משקל הסיכון של הריבונות הוא לא 0%, מכשירי חוב של ריבונות מקומית או בנק מרכזי מקומי שהונפקו במטבעות חוץ זרים כשירים להיכלל עד לסכומם של תזרים המזומנים היוצא נטו בתנאי קיצון של התאגיד הבנקאי באותו מטבע חוץ מסוים, הנובע מפעילות התאגיד במדינה שבה נוצר סיכון הנזילות של התאגיד.

(ii) נכסי רמה 2

51. נכסי רמה 2 (המורכבים מנכסי רמה 2א ונכסי רמה 2ב המאושרים על ידי המפקח) יכולים להיכלל במלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה, בכפוף לדרישה שהם יהיו לא יותר מ-40% מהמלאי הכולל לאחר הפעלת מקדמי ביטחון. השיטה לחישוב המגבלה על נכסי רמה 2 והמגבלה על נכסי רמה 2ב מפורטת בסעיף 48 ובנספח 1.

52. מקדם ביטחון בשיעור 15% מוחל על שווי השוק הנוכחי של כל נכס ברמה 2א המוחזק במלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה. נכסי רמה 2א יוגבלו לפריטים הבאים :

(א) ניירות ערך סחירים המייצגים חובות של הגופים הבאים או שהגופים הבאים ערבים להם : ריבונות, בנקים מרכזיים, ישויות סקטור ציבורי או בנקים רב-צדדיים לפיתוח המקיימים את התנאים הבאים¹⁷:

- הוקצה להם משקל סיכון 20% על פי הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 203 ;
- הם נסחרים בשוקי רכש חוזר (repo) או שוקי מזומן גדולים, עמוקים ופעילים, המאופיינים ברמת ריכוזיות נמוכה ;
- בעלי עבר מוכח כמקור נזילות אמין בשווקים (רכש חוזר (repo) או מכירה) אפילו בתקופה של תנאי שוק קיצוניים (דהיינו, ירידת מחירים שאינה עולה על 10% או גידול של מקדם ביטחון שאינו עולה על 10 נקודות אחוז במהלך 30 ימים בתקופה רלוונטית של קשיי נזילות משמעותיים) ; וכן
- אינם מהווים מחויבות של מוסד פיננסי או של ישויות הקשורות אליו¹⁸.

¹⁶ הדבר מחייב שלמחזיק נייר הערך לא תהיה זכות חזרה למוסד הפיננסי או למי מהישויות הקשורות למוסד הפיננסי. בפועל, המשמעות היא שניירות ערך, כמו הנפקות בערבות ממשלתית במהלך המשבר הפיננסי, שהם עדיין במעמד של התחייבויות של המוסד הפיננסי, אינם כשירים להיכלל במלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה. המקרה החרג היחיד הוא כאשר התאגיד הבנקאי כשיר להיחשב גם כישות סקטור ציבורי (PSE) על פי הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 203, אזי ניירות ערך שהונפקו על ידי התאגיד הבנקאי יכולים להיות כשירים כנכסי רמה 1 אם כל התנאים ההכרחיים מתקיימים.

¹⁷ אפשר שתהיה חפיפה בין סעיפים 50(ד) ו-52(ה) לסעיף 52(א) מבחינת ניירות הערך של ריבונות ובנק מרכזי בעלי משקל סיכון 20%. במקרים כאלה, ניתן להקצות את הנכסים לקטגוריה של רמה 1 בהתאם לסעיף 50(ד) או (ה), לפי המקרה המתאים.

¹⁸ ראה הערת שוליים 16.

(ב) מכשירי חוב קונצרניים (לרבות ניירות מסחריים)¹⁹ ואיגרות חוב מכוסות (covered bonds)²⁰ המקיימים את התנאים הבאים :

- במקרה של מכשירי חוב קונצרניים : לא הונפקו על ידי מוסד פיננסי או על ידי ישויות הקשורות אליו ;
- במקרה של איגרות חוב מכוסות : לא הונפקו על ידי התאגיד הבנקאי עצמו או על ידי ישויות הקשורות אליו ;
- בעלי דירוג אשראי ארוך טווח AA- לפחות מחברת דירוג אשראי חיצונית מוכרת (ECAI)²¹, או בהיעדר דירוג ארוך טווח, בעלי דירוג קצר טווח שווה-ערך באיכותו לדירוג הארוך טווח ;
- נסחרים בשוקי רכש חוזר (repo) או מזומן גדולים, עמוקים ופעילים, המאופיינים ברמת ריכוזיות נמוכה ; וכן
- בעלי עבר מוכח כמקור נזילות אמין בשווקים (רכש חוזר (repo) או מכירה) אפילו בתקופה של תנאי שוק קיצוניים : דהיינו, ירידת מחירים מרבית או גידול של מקדם ביטחון במהלך 30 ימים בתקופה רלוונטית של קשיי נזילות משמעותיים, שאינם עולים על 10%.

(iii) נכסים ברמה 2

53. נכסים נוספים מסוימים (נכסי רמה 2) יכולים להיכלל ברמה 2²². על התאגידים הבנקאיים לקיים מערכות וכלים נאותים על מנת לנטר אחר ולשלוט בסיכונים פוטנציאליים (כגון סיכוני אשראי וסיכוני שוק) שהם עלולים להיחשף אליהם בשל החזקת נכסים אלה.
54. מקדם ביטחון גבוה יותר ייושם על שווי השוק הנוכחי של כל נכס ברמה 2 המוחזק במלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה. נכסי רמה 2 יוגבלו לפריטים הבאים :

(א) בטל.

(ב) מכשירי חוב קונצרניים (לרבות ניירות מסחריים)²³ העונים על כל התנאים הבאים יכולים להיכלל ברמה 2, בכפוף למקדם ביטחון של 50% :

¹⁹ מכשירי חוב קונצרניים (לרבות ניירות מסחריים) במובן זה כוללים רק נכסים רגילים (plain-vanilla) ששערוך שווים זמין מיידית על פי שיטות מקובלות ואינו תלוי במידע פרטי, דהיינו הם אינם כוללים מוצרים בעלי מבנה מורכב או חוב נחות.

²⁰ איגרות חוב מכוסות (covered bonds) הן איגרות חוב שהונפקו ומוחזקות בבעלותו של תאגיד בנקאי או תאגיד משכנתאות, והן כפופות על פי חוק לפיקוח ציבורי מיוחד שנועד להגן על מחזיקי האג"ח. על פי חוק, חובה להשקיע הכנסות הנובעות מהנפקת איגרות חוב אלה בנכסים אשר, במהלך כל תקופת חיי איגרות החוב, ניתן לכסות באמצעותם את ההתחייבויות הנובעות מאג"ח, ואשר במקרה של כשל של המנפיק, יישמשו לפי מדרג קדימות להחזר הקרן ולתשלום הריבית הנצברת.

²¹ במקרה של ריבוי דירוגים, הדירוג הישים ייקבע בהתאם לשיטה המיושמת בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 203. סולמות דירוג מקומיים (בניגוד לדירוגים בינלאומיים) של חברה חיצונית לדירוג אשראי שאושרה על ידי המפקח, העומדת בקריטריוני הכשירות המפורטים בסעיף 91 של מסגרת ההון באזל II, עשויים להתקבל אם מכשירי החוב הקונצרניים או איגרות החוב המכוסות (covered bonds) מוחזקים על ידי התאגיד הבנקאי לצורכי נזילות במטבע המקומי הנובעים מפעולותיו באותו תחום שיפוט מקומי. הדבר חל גם על נכסים ברמה 2.

²² בטל.

²³ ראה הערת שוליים 19.

- לא הונפקו על ידי מוסד פיננסי או על ידי ישויות קשורות (affiliated) אליו. בהוראה זו "מוסד פיננסי", כהגדרתו בסעיף 1.10 בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 222 (יחס מימון יציב נטו);
- מקיימים אחד מהבאים: (i) מכשירי חוב קונצרניים (לרבות ניירות מסחריים) הנסחרים בבורסה מוכרת ומפותחת בעלי דירוג אשראי ארוך טווח בין A+ ל- A מחברת דירוג אשראי חיצונית מוכרת (ECAI), או בהיעדר דירוג ארוך טווח, בעלי דירוג קצר טווח שווה-ערך באיכותו לדירוג הארוך טווח; או (ii) מכשירי חוב קונצרניים (לרבות ניירות מסחריים) הנסחרים בבורסה לניירות ערך בתל אביב בעלי דירוג אשראי מחברת דירוג אשראי מקומית השקול לדירוג בינלאומי A- ומעלה (לעניין זה, דירוג מקומי AA- ומעלה);
- נסחרים בשוקי רכש חוזר (repo) או מזומן גדולים, עמוקים ופעילים, המאופיינים ברמת ריכוזיות נמוכה; וכן
- בעלי עבר מוכח כמקור נזילות אמין בשווקים (רכש חוזר (repo) או מכירה) אפילו בתקופה של תנאי שוק קיצוניים, דהיינו, ירידת מחירים מרבית שאינה עולה על 20% או גידול במקדם ביטחון שאינו עולה על 20 נקודות אחוז במהלך 30 ימים בתקופה רלוונטית של קשיי נזילות משמעותיים.

(ג) בטל.

54. המפקח יתיר לכלול בנכסים מרמה 2 את השווי הלא מנוצל של קו נזילות מחייב חוזית (contractual committed liquidity facility-CLF) שיועמד על ידי בנק ישראל והמקיים את התנאים הבאים:

(א) הקו (שיכונה קו נזילות מחייב לשימוש מוגבל (restricted-use committed liquidity facility-RCLF)) חייב להיות כרוך, בזמנים רגילים, בעמלת התחייבות החלה על סך הקו (שנוצל ושלא נוצל), לפי הגבוה מבין:

- 75 נקודות בסיס ברמה שנתית; או
 - לפחות 25 נקודות בסיס ברמה שנתית מעל הפער בין התשואה על הנכסים המשמשים להבטחת הקו לבין התשואה על תיק מייצג של נכסים נזילים באיכות גבוהה לאחר התאמות להבדלים מהותיים כלשהם בסיכון האשראי.
- בתקופות של תרחיש לחץ מערכתי עמלת ההתחייבות על הקו (שנוצל ושלא נוצל) עשויה לקטון, אולם תוותר כפופה לדרישות המינימאליות החלות על קו נזילות (CLF) במדינות שאין בהן מספיק נכסים נזילים באיכות גבוהה כפי שנכללו במסמך המקור של ועדת באזל (דרישות אלו לא נכללו בהוראה זו משום שמדינת ישראל אינה "מדינה שאין בה מספיק נכסים נזילים באיכות גבוהה").

(ב) קו הנזילות חייב להיתמך על ידי בטוחות לא משועבדות, מהסוג שיוגדר על ידי בנק ישראל. הבטוחות תוחזקנה באופן שיאפשר העברה מידית לבנק ישראל במקרה שנדרשת משיכת קו הנזילות ובהיקף מספק לכיסוי הסך הכולל של הקו (לאחר מקדמי ביטחון). בטוחות המשמשות לתמיכה בקו הנזילות אינן יכולות להיחשב במקביל כחלק מהנכסים הנזילים באיכות גבוהה.

(ג) כפוף להיות התאגיד הבנקאי מוערך כסולבנטי, הסכם קו הנזילות יהיה בלתי חוזר לפני מועד פירעונו, ולא יהיה כרוך בהחלטות אשראי אחרות של בנק ישראל בדיעבד.

תקופת ההתחייבות חייבת לעלות על 30 ימי תרחיש הלחץ שנקבע במסגרת יחס כיסוי הנזילות.

(ד) בישראל, קו נזילות כאמור לעיל יוכר על ידי המפקח ככל שבנק ישראל יציע קו נזילות העומד בתנאים שצוינו לעיל והתאגיד הבנקאי יבקש להסתמך על קו שכזה, וכפוף לאישור מראש של המפקח.

54. בטל.

54. תאגיד בנקאי שהוא חברה בת נשלטת של תאגיד בנקאי, יוכל לכלול בנכסים הנזילים באיכות גבוהה את מלוא השווי הלא מנוצל של קו נזילות שהתאגיד הבנקאי השולט מתחייב להעמיד לו בתרחיש קיצון, כפוף לקיום כל התנאים הבאים:

(א) קו הנזילות מעוגן בהסכם;

(ב) התאגיד הבנקאי השולט מפחית את מלוא גובה הקו הלא מנוצל ממלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה שלו. עבור התאגיד הבנקאי השולט, הפחתת הקו תעשה לאחר חישוב המגבלות על נכסים רמה 2 ונכסים רמה 2; וכן

(ג) קו הנזילות לא יהווה יותר מ-50% מסך הנכסים הנזילים באיכות גבוהה של התאגיד הבנקאי הנשלט, המחושבים לאחר מקדמי הביטחון.

(iv) טיפול במדינות שאין בהן מספיק נכסים נזילים באיכות גבוהה

סעיפים 55 עד 67 בטלים^{24 25 26 27 28 29 30 31 32}.

(v) טיפול עבור תאגידים בנקאיים המציינים לחוקי האיסלם

68. בטל.

²⁴ בטל.

²⁵ בטל.

²⁶ בטל.

²⁷ בטל.

²⁸ בטל.

²⁹ בטל.

³⁰ בטל.

³¹ בטל.

³² בטל.

ב. סך תזרים מזומנים יוצא נטו

69. המונח סך תזרים מזומנים יוצא נטו³³ מוגדר כסך תזרים המזומנים היוצא הצפוי בניכוי סך תזרים המזומנים הנכנס הצפוי בתרחיש הקיצון המוגדר עבור 30 הימים הקלנדריים הבאים. סך תזרים המזומנים היוצא הצפוי מחושב על ידי הכפלת היתרות של קטגוריות או סוגים שונים של התחייבויות מאזניות וחוך-מאזניות בשיעורים שהם מצופים להימשך (run off או drawn down). סך תזרים המזומנים הנכנס הצפוי מחושב על ידי הכפלת היתרות של חייבים חוזיים בשיעורים שהם מצופים להתקבל תחת התרחיש עד לרף מצטבר של 75% מסך תזרים המזומנים היוצא הצפוי.

סך תזרים מזומנים יוצא נטו במהלך 30 הימים הקלנדריים הבאים = סך תזרים מזומנים יוצא צפוי פחות הקטן מבין { סך תזרים מזומנים נכנס צפוי ; 75% מתוך סך תזרים מזומנים יוצא צפוי }

70. בטל.

71. נספח 2 מציג סיכום של המקדמים החלים על כל קטגוריה.

72. תאגידים בנקאיים לא יורשו לספור פריטים בספירה כפולה, כלומר אם נכס נכלל כחלק מ"מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה" (דהיינו, המונה), תזרים המזומן הנכנס הקשור אליו לא יוכל להיספר גם כתזרים מזומנים נכנס (דהיינו, כחלק מהמכנה). מקום שקיימת האפשרות שפריט ייספר בכמה קטגוריות של תזרים יוצא (לדוגמה, קווי נזילות מחייבים (committed) המועמדים לצורך כיסוי חוב שמועד פירעונו בתוך תקופת 30 הימים), על התאגיד הבנקאי להביאו בחשבון רק עד לגובה התזרים היוצא החוזי המרבי עבור אותו מוצר.

1. תזרים מזומנים יוצא

(i) משיכת פיקדונות קמעונאיים

73. פיקדונות קמעונאיים מוגדרים כפיקדונות המופקדים בתאגיד בנקאי על ידי יחיד (natural person). פיקדונות מישויות משפטיות, עסקים בבעלות יחיד או שותפויות נכללים בקטגוריות הפיקדונות הסיטונאיים. פיקדונות קמעונאיים לפי דרישה ופיקדונות לזמן קצוב יטופלו ביחס כיסוי הנזילות על פי סעיף 74-80, אלא אם כן הוחרגו לפי הקריטריונים הקבועים בסעיפים 82 ו-83; פיקדונות שהוחרגו לפי סעיף 82 יטופלו ביחס כיסוי הנזילות על פי סעיף 84.

74. פיקדונות קמעונאיים מתחלקים למקורות "יציבים" ו"פחות יציבים" כמתואר להלן, עם שיעורי משיכה מזעריים הקבועים לכל קטגוריה.

(א) פיקדונות יציבים (שיעור משיכה = 3% ומעלה)

³³ במקרים הרלוונטיים, תזרים מזומנים יוצא ונכנס יכול לרבות שתאגיד צפוי לקבל ולשלם במהלך התקופה של 30 הימים.

75. פיקדונות יציבים, המקבלים לרוב מקדם משיכה 5%, הם סכום הפיקדונות המבוטחים במלואם³⁴ על ידי תכנית ביטוח פיקדונות אפקטיבית או על ידי ערבות ציבורית המספקת הגנה שוות ערך, כאשר :

- למפקידים יש קשרים מבוססים אחרים עם התאגיד הבנקאי ההופכים את משיכת הפיקדון לבלתי סבירה ביותר ; או
- הפיקדונות בחשבונות עובר ושב (transactional accounts) (לדוגמה, חשבונות שמופקדות בהם משכורות באופן אוטומטי).

על אף האמור לעיל, פיקדון קמעונאי בישראל (בשקלים או במט"ח) המקיים את אחד מהתבליטים האמורים ואשר סכומו הכולל אינו עולה על 0.5 מיליון ₪, יכול להיחשב כפיקדון יציב. גובה הפיקדון יחושב על בסיס לקוח.

76. בהוראה זו, "תכנית ביטוח פיקדונות אפקטיבית" היא תכנית (i) המתחייבת לכך שיש לה יכולת ביצוע תשלומים במועד, (ii) שהכיסוי בגינה מוגדר בבירור, ו-(iii) שמודעות הציבור אליה גבוהה. מבטח הפיקדונות בתכנית ביטוח פיקדונות אפקטיבית מחזיק בסמכויות המשפטיות הפורמליות לבצע את תפקידיו והוא עצמאי מבחינה תפעולית, מתנהל בשקיפות ואחראי לתת דין וחשבון. מדינה המספקת ערבות מפורשת ומחייבת משפטית לפיקדונות, המתפקדת בפועל כביטוח פיקדונות, יכולה להיחשב למדינה שבה תכנית ביטוח פיקדונות אפקטיבית.

77. אין די בנוכחותו של ביטוח פיקדונות לבדו על מנת שפיקדון ייחשב "יציב".

78. מדינות רשאיות לבחור ליישם שיעור משיכה של 3% על פיקדונות יציבים בתחומן, אם הם עומדים בקריטריונים לעיל לפיקדון יציב וכן בקריטריונים הנוספים לתכניות ביטוח פיקדונות כדלקמן³⁵:

- תכנית הביטוח מבוססת על מערכת של מימון מראש, דרך גבייה תקופתית של היטלים על תאגידים בנקאיים עם פיקדונות מבוטחים³⁶ ;
- לתכנית יש אמצעים נאותים להבטחת נגישות למימון נוסף במהירות במקרה של דרישה גדולה לעתודותיה, לדוגמה ערבות ספציפית ומחייבת משפטית מהממשלה, או רשות נתונה ללוות מהממשלה ; וכן
- הגישה לפיקדונות המבוטחים זמינה למפקידים בתוך פרק זמן קצר מרגע שתכנית ביטוח

³⁴ "מבוטח במלואו" משמעו כי 100% מסכום הפיקדון, עד לגבול ביטוח הפיקדונות, מכוסה על ידי תכנית ביטוח פיקדונות אפקטיבית. יתרות הפיקדונות עד לגבול ביטוח הפיקדונות יכולות להיחשב "מבוטחות במלואן" אפילו אם יש למפקיד יתרה העולה על גבול ביטוח הפיקדונות. אולם, כל סכום מעבר לגבול ביטוח הפיקדונות יטופל בתור "פחות יציב". לדוגמה, אם למפקיד יש פיקדון בסך 150 המכוסה על ידי תכנית ביטוח פיקדונות עם גבול של 100, ולפיה המפקיד יקבל לפחות 100 מתכנית ביטוח הפיקדונות אם המוסד הפיננסי לא יצליח לשלם, אזי 100 ייחשב לסכום "מבוטח במלואו" ויטופל כפיקדון יציב, ואילו 50 יטופל כפיקדון פחות יציב. עם זאת, אם תכנית ביטוח הפיקדונות מכסה רק אחוז מסוים מהכספים מיחדת המטבע הראשונה (לדוגמה, 90% מסכום הפיקדון עד לגבול של 100), אזי הפיקדון בסך 150 כולו ייחשב פחות יציב.

³⁵ הועדה ליציבות פיננסית (FSB) ביקשה מהאגודה הבינלאומית למבטחי פיקדונות (International Association of Deposit Insurers - IADI), במשותף עם ועדת באזל וגופים רלוונטיים אחרים במקומות הרלוונטיים, לעדכן את עקרונות הליבה שלה והנחיות נוספות כדי לשקף בצורה טובה יותר את הנהגים המובילים. הקריטריונים בסעיף זה ייבחנו אפוא על ידי הוועדה לאחר שתושלם עבודת ה-IADI.

³⁶ הדרישה לגבייה תקופתית של היטלים מתאגידים בנקאיים אינה מונעת מתכניות ביטוח פיקדונות לאפשר הפסקת הפרשות מפעם לפעם, בנקודות זמן נתונות שבהן התכנית ממומנת היטב.

הפיקדונות מופעלת³⁷.

מדינות המיישמות שיעור משיכה של 3% על פיקדונות יציבים עם הסדרי ביטוח פיקדונות העומדים בקריטריונים לעיל, יצטרכו להיות מסוגלות להציג הוכחות לשיעורי משיכה נמוכים מ-3% עבור פיקדונות יציבים במערכת הבנקאית בכל תקופות הקיצון שבהן נחו תנאים דומים לאלו שביחס כיסוי הנזילות.

(ב) פיקדונות פחות יציבים (שיעורי משיכה = 10% ומעלה)

79. פיקדון קמעונאי שאינו עומד בהגדרת פיקדון יציב כאמור בסעיף 75 לעיל, יוגדר כ"פיקדון פחות יציב".

שיעור המשיכה של פיקדון פחות יציב בישראל (בשקלים או במט"ח) יקבע על פי הסכום הכולל של הפיקדון (על בסיס לקוח) ויהיה כמפורט להלן:

• 10% עבור פיקדון עד לסכום כולל של 5 מיליוני ש"ח.

• 15% עבור פיקדון שסכומו הכולל עולה על 5 מיליוני ש"ח ועד ל-10 מיליוני ש"ח.

• 20% עבור פיקדון שסכומו הכולל עולה על 10 מיליוני ש"ח.

לעניין הטיפול בפיקדונות קמעונאיים בישויות המשפטיות של הקבוצה הבנקאית בחו"ל, ראה פירוט בסעיפים 169 ו-170 להלן.

80. אם תאגיד בנקאי אינו מסוגל לזהות באופן מיידי אילו פיקדונות קמעונאיים כשירים להיחשב "יציבים" לפי ההגדרה לעיל (לדוגמה, התאגיד הבנקאי לא מסוגל לקבוע אילו פיקדונות מכוסים על ידי תכנית ביטוח פיקדונות אפקטיבית או על ידי ערבות מדינה לפיקדונות), עליו לשבץ את הסכום המלא בקטגוריות הפיקדונות ה"פחות יציבים".

81. בטל.

82. תזרים מזומנים יוצא הנובע מפיקדונות קמעונאיים לזמן קצוב עם תקופה נותרת לפירעון או תקופת הודעה על משיכה העולה על 30 ימים, לא יכלל בסך תזרים המזומנים היוצא הצפוי אם למפקיד אין זכות חוקית למשוך את הפיקדונות בתקופת יחס כיסוי הנזילות של 30 הימים, או אם משיכה מוקדמת כרוכה בקנס משמעותי ששיעורו גדול מהותית מהפסד הריבית³⁸.

83. אם תאגיד בנקאי מרשה למפקיד למשוך פיקדונות כאלה מבלי להטיל עליו את הקנס המתאים, או למרות סעיף הקובע שלמפקיד אין זכות משפטית למשיכה מוקדמת, אזי כלל הקטגוריה של מקורות אלה תטופל כפיקדונות לפי דרישה (כלומר, מבלי להתחשב בתקופה הנותנת לפירעון, יחולו על הפיקדונות שיעורי המשיכה המפורטים בסעיפים 74-80). המפקח עשוי לקבוע נסיבות חריגות העונות להגדרה של קשיים (hardship), שבהן המפקיד יורשה למשוך את הפיקדון החריג לזמן קצוב מבלי שישתנה הטיפול בכלל מאגר הפיקדונות.

³⁷ פרק זמן זה צפוי להימשך בדרך כלל לא יותר מ-7 ימי עסקים.

³⁸ אם חלק מהפיקדון לזמן קצוב ניתן למשיכה מבלי לגרום לקנס כזה, רק אותו החלק ייחשב לפיקדון לפי דרישה. יתרת הפיקדון הנותנת תטופל כפיקדון לזמן קצוב.

84. על אף האמור בסעיף 82 לעיל, פיקדונות קמעונאיים לזמן קצוב לתקופה נותרת לפירעון (או תקופת הודעה) העולה על 30 ימים יקבלו שיעור משיכה של 3%.

(ii) משיכת מימון סיטונאי בלתי מובטח

85. למטרות יחס כיסוי הנזילות, "מימון סיטונאי בלתי מובטח" מוגדר כאותן התחייבויות ומחויבויות כלליות כלפי ישויות משפטיות, לרבות עסקים בבעלות יחיד ושותפויות, ואשר אינן מובטחות על ידי זכויות משפטיות על נכסים מוגדרים ספציפית הנמצאים בבעלות המוסד הלווה במקרה של פשיטת רגל, חדלות פירעון, פירוק או חיסול. בהגדרה זו לא נכללות מחויבויות הקשורות לחוזי נגזרים.

86. המימון הסיטונאי הכלול ביחס כיסוי הנזילות מוגדר ככל מימון הניתן לדרישה באופן יחס כיסוי הנזילות של 30 הימים או שמועד פירעונו החוזי המוקדם ביותר חל בטווח האופק הזה (כגון פיקדונות לזמן קצוב ומכשירי חוב בלתי מובטחים שהגיע מועד פירעונם), וכן מימון בעל מועד פירעון שלא נקבע. הגדרה זו כוללת כל מימון עם אופציות הניתנות למימוש לפי שיקול דעתו של המשקיע בתוך אופק של 30 הימים הקלנדריים. עבור מימון עם אופציות הניתנות למימוש לפי שיקול דעתו של התאגיד הבנקאי, על התאגיד הבנקאי להביא בחשבון גורמי מוניטין העשויים להגביל את יכולתו להימנע ממימוש האופציה³⁹. בפרט, מקום שהשוק מצפה שהתחייבויות מסוימות ייפדו לפני תאריך הפירעון המשפטי הסופי שלהן, התאגידים הבנקאיים צריכים להניח למטרת יחס כיסוי הנזילות כי הדבר יתרחש ולכלול התחייבויות אלה בתזרים היוצא.

87. מימון סיטונאי שספק המקורות יכול לדרוש את פירעונו⁴⁰ בכפוף לתקופת הודעה מחייבת ומוגדרת בחוזה העולה על האופק של 30 הימים, לא יכלול.

88. למטרות יחס כיסוי הנזילות, מימון סיטונאי בלתי מובטח יסווג לפי המתואר להלן, על סמך הרגישות המשוערת של ספקי המקורות לריבית המוצעת ולאיכות האשראי ולכושר הפירעון של התאגיד הבנקאי הלווה. הדבר נקבע על ידי סוג ספקי המקורות ורמת התחכום שלהם, כמו גם יחסיהם התפעוליים עם התאגיד הבנקאי. שיעורי המשיכה עבור התרחיש צוינו עבור כל קטגוריה.

(א) מימון סיטונאי בלתי מובטח המועמד על ידי לקוחות עסקיים קטנים : 5%, 10% ומעלה

89. מימון סיטונאי בלתי מובטח מלקוחות עסקיים קטנים מטופל כמו פיקדונות קמעונאיים למטרות הוראה זו, תוך הבחנה בין חלק "יציב" של המימון מלקוחות עסקיים קטנים ובין חלק "פחות יציב" שהגדרתם לעיל. כך גם יחולו עליהם אותן הגדרות של קטגוריות ואותם שיעורי המשיכה כמו על פיקדונות קמעונאיים.

³⁹ הדבר עשוי לשקף מקרה שבו תאגיד בנקאי עשוי לאותת שהוא נתון בקשיי נזילות אם הוא לא יממש אופציה על מקורות המימון שלו.

⁴⁰ כולל כל אופציה משובצת הקשורה ליכולתו של ספק המקורות לדרוש את המימון לפני מועד הפירעון החוזי.

90. קטגוריה זו מורכבת מפיקדונות והעמדות מקורות אחרים שבוצעו על ידי לקוחות עסקיים קטנים לא פיננסיים. "לקוחות עסקיים קטנים" (small business customers) מוגדרים בהתאם להגדרה של הלוואות הניתנות לעסקים קטנים בסעיף 231 של הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 204, המנוהלים כחשיפות קמעונאיות ונחשבים באופן כללי כבעלי מאפייני סיכון נזילות דומים לחשבונות קמעונאיים, כל עוד סך המימון הכולל⁴¹ הנובע מלקוח עסקי קטן אחד נמוך מ-5 מיליוני ש"ח (על בסיס מאוחד במידת האפשר).

91. מקום שלתאגיד בנקאי אין אף חשיפה ללקוח עסקי קטן שתאפשר לו להשתמש בהגדרה בסעיף 231 של הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 204, התאגיד הבנקאי רשאי לכלול פיקדון זה בקטגוריה זו כל עוד סך המימון הכולל הנובע מהלקוח קטן מ-5 מיליוני ש"ח (על בסיס מאוחד במידת האפשר) והפיקדון מנוהל כפיקדון קמעונאי. משמעות הדבר שהתאגיד הבנקאי מטפל בפיקדונות במערכות ניהול הסיכונים הפנימיות שלו באופן עקבי על פני זמן ובאותו האופן שבו הוא מטפל בפיקדונות קמעונאיים אחרים, וכי הפיקדונות אינם מנוהלים באופן פרטני כפי שמנוהלים פיקדונות תאגידיים גדולים יותר.

92. פיקדונות לזמן קצוב מלקוחות עסקיים קטנים יטופלו בהתאם לטיפול החל על פיקדונות קמעונאיים כמפורט בסעיפים 82, 83 ו-84.

(ב) פיקדונות לצרכים תפעוליים הנוצרים מפעילויות סליקה, קסטודי וניהול מזומנים : 25%

93. פעילויות מסוימות מובילות לכך שלקוחות פיננסיים ושאינם פיננסיים יצטרכו להפקיד, או להשאיר, פיקדונות בתאגיד בנקאי כדי לאפשר את גישתם ואת יכולתם להשתמש במערכות סליקה ותשלומים ולבצע תשלומים בדרכים נוספות. כספים אלה יכולים לקבל שיעור משיכה של 25% רק אם ללקוח יש תלות מהותית בתאגיד הבנקאי והפיקדון נדרש לצורך פעילויות אלה. תאגיד בנקאי הסבור שפעילויות מסוימות שלו כשירות לטיפול זה, יפנה לקבלת אישור מראש של המפקח לטיפול זה.

94. פעילויות כשירות בהקשר זה הן פעילויות סליקה, קסטודי או ניהול מזומנים המקיימות את הקריטריונים הבאים :

- הלקוח מסתמך על התאגיד הבנקאי לביצוע שירותים אלה כמתווך צד שלישי בלתי תלוי כדי לבצע את הפעילויות הבנקאיות הרגילות שלו במהלך 30 הימים הבאים. לדוגמה, תנאי זה לא מתקיים אם התאגיד הבנקאי מודע לכך שללקוח יש הסדרי גיבוי נאותים.
- שירותים אלה חייבים להינתן תחת הסכם מחייב משפטית ללקוחות מוסדיים.
- סיומו של הסכם כזה יהיה כפוף לתקופת הודעה של 30 ימים לפחות או לעלויות מעבר משמעותיות (כגון עלויות הקשורות לעסקה, לטכנולוגיית מידע, לסיום מוקדם או לעלויות משפטיות) שבהן יישא הלקוח אם הפיקדונות לצרכים תפעוליים יועברו לפני תום 30 הימים.

⁴¹ "סך המימון הכולל" (aggregated funding) משמעו הסכום ברוטו (כלומר, ללא קיזוז כל צורת אשראי שהועמד לישות המשפטית) של כל צורות המימון (לדוגמה, פיקדונות או מכשירי חוב או חשיפות נגזרים דומות שבהם הצד הנגדי ידוע כלקוח עסקי קטן). בנוסף, החלת המגבלה על בסיס מאוחד משמעה שהיכן שלקוחות עסקיים קטנים אחד או יותר קשורים (affiliated) זה לזה, הם יכולים להיחשב לנושה יחיד כך שהמגבלה מוחלת על סך כל המימון שהתקבל על ידי התאגיד הבנקאי מקבוצת לקוחות זו.

95. פיקדונות לצרכים תפעוליים העומדים בקריטריוני הכשירות ונוצרים מפעילות כזאת הם אלה שבהם :

- הפיקדונות הם תוצרי לוואי של שירותי הבסיס המסופקים על ידי התאגיד הבנקאי ולא מחפשים אותם בשוק הסיטונאי רק לשם ההכנסה מריבית המוצעת בגינם.

- הפיקדונות מוחזקים בחשבונות ייעודיים ומתומחרים כך שהם אינם נותנים ללקוח תמריץ כלכלי להשאיר כספים עודפים בחשבונות אלה (לא בהכרח משולמת ריבית שוק). במקרה ששיעורי הריבית במדינה מסוימת קרובים לאפס, יש לצפות שחשבונות אלה לא יישאו ריבית. תאגידים בנקאיים צריכים לשים לב במיוחד לכך שבמהלך תקופות ממושכות של שיעורי ריבית נמוכים, יתרות עודפות (כהגדרתן להלן) יכולות להיות משמעותיות.

96. כל היתרות העודפות שניתן למשכן ועדיין להשאיר די כספים לביצוע פעילויות הסליקה,

הקסטודי וניהול המזומנים הללו, אינן כשירות להחלת שיעור משיכה של 25%. כלומר, רק אותו חלק מיתרת הפיקדון אצל ספק השירות שמוכח כי הוא משמש לצרכים התפעוליים של הלקוח יהיה כשיר להיחשב יציב. יתרות עודפות יטופלו בקטגוריה המתאימה לפיקדונות שאינם לצרכים תפעוליים. אם תאגידים בנקאיים אינם יכולים לקבוע את סכום היתרה העודפת, אזי ההנחה היא שהפיקדון כולו נמצא בעודף ביחס לצרכים, ולכן ייחשב כלא תפעולי.

97. תאגידים בנקאיים חייבים לקבוע מתודולוגיה לזיהוי פיקדונות עודפים שאינם נכללים בטיפול זה. הערכה זו תבוצע ברמת פירוט מספקת כדי להעריך באופן נאות את הסיכון למשיכה במקרה של תרחיש בנק-ספציפי. המתודולוגיה צריכה להביא בחשבון גורמים רלוונטיים כגון הסבירות שתהיה ללקוחות סיטונאיים יתרה גבוהה מהממוצע לפני שנוצרו צורכי תשלום ספציפיים, ולבחון מדדים מתאימים (לדוגמה, יחסים בין יתרות חשבון למחזורי תשלום או סליקה או לנכסים בקסטודי) כדי לזהות את אותם לקוחות שאינם מנהלים יתרות חשבון באופן אקטיבי ביעילות.

98. באשר לפיקדונות לצרכים תפעוליים, יניחו לגביהם 0% תזרים נכנס עבור התאגיד הבנקאי המפקיד, היות שפיקדונות אלה נדרשים מסיבות תפעוליות ולכן אינם זמינים לתאגיד הבנקאי המפקיד לצורך תשלום של תזרימים יוצאים אחרים.

99. על אף קטגוריות תפעוליות אלה, אם הפיקדון נוצר מבנקאות קורספונדנטית או ממתן שירותי ברוקראג' ראשי (prime brokerage), הוא יטופל כאילו לא הייתה פעילות תפעולית למטרת קביעת שיעורי המשיכה⁴².

100. הסעיפים הבאים מתארים את סוגי הפעילויות שעשויים לייצר פיקדונות לצרכים תפעוליים. תאגיד בנקאי יבדוק אם קיום פעילות מסוג זה אכן מייצר פיקדון לצרכים תפעוליים, היות שלא כל הפעילויות עונות על ההגדרה עקב הבדלים בתלות, בפעילות ובנהגים של הלקוחות.

101. יחסי סליקה, בהקשר זה, הם הסדר שירות המאפשר ללקוחות להעביר כספים (או ניירות ערך) באופן עקיף, באמצעות משתתפים ישירים במערכות סליקה מקומיות, אל נמענים סופיים.

⁴² בנקאות קורספונדנטית קשורה להסדרים שלפיהם תאגיד בנקאי אחד (קורספונדנט) מחזיק פיקדונות שבבעלות תאגידים בנקאיים אחרים (רספונדנטים) ומספק שירותי תשלום ואחרים כדי לסלוק עסקאות במטבע חוץ (לדוגמה, החשבונות המכונים "נוסטרו" ו"ווסטרו" המשמשים לסליקת עסקאות במטבע שאינו המטבע המקומי של התאגיד הרספונדנט לצורך ביצוע סילוק ותשלומים). ברוקראג' ראשי (prime brokerage) הוא חבילת שירותים המוצעת למשקיעים גדולים ופעילים, בפרט קרנות גידור מוסדיות. שירותים אלה כוללים על פי רוב: סליקה, תשלומים וקסטודי; דיווח מאוחד; מימון (מרג'ין, ריפו או סינתטי); השאלת ניירות ערך; עזרה בגיוסי הון; וניתוח סיכונים.

שירותים כאלה מוגבלים לפעילויות הבאות: העברה (transmission), התאמה (reconciliation) ואישור הוראות תשלום (confirmation); משיכת יתר למשך היום (daylight), מימון ללילה (overnight) והחזקת יתרות לאחר סליקה; וקביעת פוזיציות סליקה תוך-יומיות וסופיות.

102. יחסי קסטודי (custody relationship), בהקשר זה, הם מתן שירותי משמורת, דיווח, עיבוד (processing) נכסים או ביצוע מרכיבים תפעוליים או אדמיניסטרטיביים של פעילויות קשורות בשם לקוחות בתהליך ביצוע עסקה ושמירת נכסים פיננסיים. שירותים מסוג זה מוגבלים לסילוק עסקאות בניירות ערך, העברת תשלומים חוזיים, עיבוד בטוחות, וקסטודי הקשור לשירותי ניהול מזומנים. כלולים גם קבלת דיבידנדים והכנסות אחרות, ושירותים נוספים לקרנות (client subscriptions and redemption). שירותי קסטודי יכולים לכלול גם שירותי נאמנות לנכסים ולתאגיד, ניהול פיננסי (treasury), נאמנות (escrow), העברת כספים, העברת מניות ושירותים כסוכן, כולל שירותי תשלומים וסליקה (לא כולל בנקאות קורספונדנטית), ו-depository receipts.

103. יחסי ניהול מזומנים, בהקשר זה, הם מתן שירותי ניהול מזומנים ושירותים קשורים ללקוחות. שירותי ניהול מזומנים מתייחסים לאותם מוצרים ושירותים הניתנים ללקוח כדי לנהל את תזרים המזומנים שלו, נכסים והתחייבויות, ולבצע עסקאות פיננסיות הנחוצות לצורך פעילותו השוטפת של הלקוח. שירותים כאלה מוגבלים להעברת תשלומים (payment remittance), גבייה וריכוז (collection and aggregation) של כספים, ניהול משכורות, ובקרה על חלוקת כספים (disbursement of funds).

104. החלק מתוך הפיקדונות לצרכים תפעוליים שנוצר על ידי פעילויות סליקה, קסטודי וניהול מזומנים, המכוסה במלואו על ידי ביטוח פיקדונות, יכול לקבל את אותו הטיפול כפיקדונות קמעונאיים "יציבים".

(ג) טיפול בפיקדונות ברשתות מוסדיות של בנקים קואופרטיבים : 25% או 100%

105. רשת מוסדית של בנקים קואופרטיבים (או המכונה בשם אחר) היא קבוצה של תאגידים בנקאיים אוטונומיים משפטית בעלי מסגרת שיתוף פעולה המעוגנת בחוק, עם מוקד אסטרטגי משותף ומותג משותף כאשר פונקציות ספציפיות מבוצעות על ידי מוסדות מרכזיים או ספקי שירות מתמחים. ניתן להקצות שיעור משיכה של 25% לסכום הפיקדונות שמוסדות חברים הפקידו במוסד המרכזי או בספקי שירות מרכזיים מתמחים, שהופקדו (א) עקב דרישות הפקדה מזעריות הקבועות בחוק, הרשומות אצל הרגולטורים או (ב) בהקשר של שיתוף משימות והסדרים משפטיים, חוקיים או חוזיים כל עוד הן התאגיד הבנקאי שקיבל את הכספים והן התאגיד הבנקאי שהפקידם משתתפים באותה תכנית הגנה הדדית של הרשת המוסדית כנגד אי נזילות וחדלות פירעון של חבריה. בדומה לפיקדונות תפעוליים אחרים, התאגיד הבנקאי המפקיד יניח לגבי פיקדונות אלה תזרים נכנס 0%, מפני שכספים אלה נחשבים לכספים שנשארים במוסד המרכזי.

106. יש לקבל את אישור המפקח לטיפול זה, כדי לוודא שתאגידים בנקאיים המיישמים אותו הם אכן המוסד המרכזי או ספק השירות המרכזי של רשת קואופרטיבית כזאת (או המכונה בשם

אחר). פעילויות של בנקאות קורספונדנטית לא ייכללו בטיפול זה ויקבלו שיעור משיכה של 100% בתזרים היוצא, כמו גם כספים המופקדים במוסדות המרכזיים או בספקי שירות מרכזיים מכל סיבה אחרת פרט לאלה המפורטות ב-(א) ו-(ב) בסעיף לעיל, או לצורך פעולות תפעוליות של סליקה, קסטודי, או ניהול מזומנים כמתואר בסעיפים 101-103.

(ד) מימון סיטונאי בלתי מובטח המועמד על ידי תאגידים לא פיננסיים וריבנויות, בנקים מרכזיים, בנקים רב-צדדיים לפיתוח, וישויות סקטור ציבורי (PSEs): 20% או 40%

107. קטגוריה זו מורכבת מכל הפיקדונות והעמדות אחרות של מימון בלתי מובטח מלקוחות תאגידיים שאינם פיננסיים (שאינם משויכים לקטגוריה של לקוחות עסקיים קטנים) וכן מלקוחות (מקומיים או זרים) שהם ריבונות, בנק מרכזי, בנק רב-צדדי לפיתוח, וישויות סקטור ציבורי (PSE), שאינם מוחזקים באופן ספציפי למטרות תפעוליות (כהגדרתן לעיל). מקדם המשיכה עבור כספים אלה הוא 40%, אלא אם כן מתקיימים הקריטריונים בסעיף 108. כמו כן, יטופלו בקטגוריה זו פיקדונות בחשבונות נאמנות כאמור בסיפא של סעיף 109.

108. מימון סיטונאי בלתי מובטח המועמד על ידי לקוחות תאגידיים שאינם פיננסיים, ריבנויות, בנקים מרכזיים, בנקים רב-צדדיים לפיתוח, וישויות סקטור ציבורי (PSEs) ללא קשרים תפעוליים יכול לקבל שיעור משיכה 20% אם סכום ההפקדה כולו מכוסה במלואו על ידי תכנית ביטוח פיקדונות אפקטיבית או על ידי ערבות ציבורית המספקת הגנה דומה.

(ה) מימון סיטונאי בלתי מובטח המועמד על ידי לקוחות שהם ישויות משפטיות אחרות: 100%

109. קטגוריה זו מורכבת מכל הפיקדונות והמימון האחר ממוסדות אחרים (בהם תאגידים בנקאיים, חברות ניירות ערך, חברות ביטוח וכד'), נאמנויות⁴³, נהנים⁴⁴, אמצעי העברה (conduits) ומכשירים למטרה מיוחדת (special purpose vehicles), ישויות קשורות (affiliated) של התאגיד הבנקאי⁴⁵ וישויות אחרות, שאינם מוחזקים ספציפית למטרות תפעוליות (כהגדרתן לעיל) ואינם נכללים בשלוש הקטגוריות הקודמות. מקדם המשיכה עבור מקורות אלה הוא 100%. יוצאים מכלל זה, פיקדונות בחשבונות נאמנות שהנהנה בהם הוא יחיד (אדם טבעי), ואשר אינם מנוהלים תחת ניהול השקעות קולקטיבי, שיטופלו לפי סעיף 107, כלומר מקדם המשיכה עבורם הוא 40%.

⁴³ נאמנות (fiduciary) מוגדרת בהקשר זה כישות משפטית המוסמכת לנהל נכסים בשם צד שלישי. נאמנות כוללת ישויות לניהול נכסים, כגון קרנות פנסיה ומכשירי השקעה משותפים אחרים.

⁴⁴ נהנה (beneficiary) מוגדר בהקשר זה כישות משפטית המקבלת, או עשויה להיות זכאית לקבל, הטבות מכוח צוואה, פוליסת ביטוח, תכנית פרישה, קצבה (annuity), נאמנות, או חוזה אחר.

⁴⁵ תזרים יוצא בגין מימון סיטונאי בלתי מובטח מישויות קשורות של התאגיד הבנקאי כלול בקטגוריה זו, אלא אם כן המימון הוא חלק מקשר תפעולי, פיקדון ברשת מוסדית של בנקים קואופרטיביים, או ישות קשורה של תאגיד לא פיננסי.

110. כל שטרות החוב, אגרות החוב ומכשירי החוב האחרים שהונפקו על ידי התאגיד הבנקאי נכללים בקטגוריה זו ללא קשר לזהות המחזיק, אלא אם כן אגרת החוב נמכרת בלעדית בשוק הקמעונאי ומוחזקת בחשבונות קמעונאיים (כולל חשבונות של לקוחות עסקיים קטנים המטופלים כקמעונאיים לפי סעיפים 89-91), במקרה זה ניתן לטפל במכשירים אלה בקטגוריית הפיקדונות המתאימה של לקוחות קמעונאיים או לקוחות עסקיים קטנים. על מנת שיטופלו באופן זה, לא די שמכשירי החוב יוגדרו וישווקו ספציפית ללקוחות קמעונאיים או ללקוחות עסקיים קטנים, אלא שצריכות להיות הגבלות כך שאף גורם לא יוכל לקנות את אותם מכשירים ולהחזיק בהם פרט ללקוחות קמעונאיים או לקוחות עסקיים קטנים.
111. יתרות מזומנים של לקוחות הנוצרות ממתן שירותי ברוקראג' ראשי (prime brokerage), לרבות, בין היתר, המזומנים שנוצרים משירותי ברוקראג' ראשי כהגדרתם בסעיף 99, יטופלו בנפרד מכל יתרות שמופרדות (segregated) כתוצאה ממשטרי הגנה על לקוחות המוטלים על ידי רשויות הפיקוח במדינה, ולא יקוזזו כנגד חשיפות לקוח אחרות הכלולות בהוראה זו. יתרות מקוזזות המוחזקות בחשבונות מופרדים מטופלות כתזרים נכנס בסעיף 154 ואינן נכללות במלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה.

(iii) משיכה של מימון מובטח

112. למטרות הוראה זו, "מימון מובטח" מוגדר כאותן התחייבויות ומחויבויות כלליות המובטחות על ידי זכויות משפטיות לנכסים ספציפיים שנמצאים בבעלות התאגיד הלווה במקרה של פשיטת רגל, חדלות פירעון, פירוק או חיסול.
113. הפסד של מימון מובטח בעסקאות מימון לטווח קצר: בתרחיש זה, היכולת להמשיך בעסקת רכש חוזר, מכר חוזר ועסקאות אחרות של מימון ניירות ערך, מוגבלת לעסקאות המגובות על ידי נכסים נזילים באיכות גבוהה או לעסקאות עם הריבונות המקומית של התאגיד הבנקאי, עם ישות סקטור ציבורי (PSE) מקומית או עם בנק מרכזי מקומי.⁴⁶ עסקאות החלף ביטחונות (collateral swaps) יטופלו כהסכמי רכש חוזר או מכר חוזר, וכך גם כל עסקה אחרת בעלת מבנה דומה. בנוסף, ביטחון שהושאל ללקוחות התאגיד הבנקאי כדי להוציא לפועל פוזיציות בחסר⁴⁷ יטופל כמימון מובטח. למטרת התרחיש, תאגיד בנקאי יחיל את הטיפול המפורט להלן על כל עסקאות המימון המובטח הקיימות שמועד פירעוןן חל באופן 30 הימים הקלנדריים של תרחיש הקיצון, לרבות פוזיציות בחסר של לקוחות שאין להן מועד פירעוןן חוזי מוגדר. סכום התזרים היוצא מחושב על פי הסכום שגויס באמצעות העסקה, ולא על פי ערך הביטחון שבבסיסה.
114. עקב איכותם הגבוהה של נכסי רמה 1, מניחים שלא תחול ירידה בזמינות המימון כנגד נכסים אלה. בנוסף, לא צפויה כל ירידה בזמינות המימון עבור כל עסקאות מימון מובטח שמגיעות

⁴⁶ בהקשר זה, ישויות סקטור ציבורי המקבלות טיפול זה יוגבלו לאלה שמשקל הסיכון שלהן הוא 20% או פחות, ו"מקומי" יוגדר כתחום שיפוט שבו התאגיד הבנקאי מאוגד מבחינה חוקית.

⁴⁷ פוזיציה בחסר של לקוח בהקשר זה מתארת עסקה שבה לקוח התאגיד הבנקאי מוכר נייר ערך שאינו בבעלותו, והתאגיד הבנקאי משיג לאחר מכן את אותו נייר ערך ממקורות פנימיים או חיצוניים כדי להעבירו במכירה. מקורות פנימיים כוללים את מלאי הביטחונות של התאגיד הבנקאי עצמו וכן ביטחונות שניתן לשעבדם מחדש המוחזקים בחשבונות מרגיין של לקוחות אחרים. מקורות חיצוניים כוללים בטוחות שהתקבלו באמצעות שאילת ניירות ערך, מכר חוזר, או עסקה דומה.

לפירעון עם הבנק המרכזי המקומי של התאגיד הבנקאי. ירידה בזמינות המימון תיוחס לעסקאות שמגיעות לפירעון ומגובות על ידי נכסי רמה 2 בשיעור השקול לערך מקדמי הביטחון הנדרשים. מקדם 25% מוחל על עסקאות מימון מובטח המגיעות לפירעון עם הריבונות המקומית של התאגיד הבנקאי, עם בנקים רב-צדדיים לפיתוח, או עם ישויות סקטור ציבורי (PSEs) מקומיות בעלות משקל סיכון של 20% או פחות, כאשר העסקאות מגובות על ידי נכסים שאינם נכסים ברמה 1 או רמה 2א, מתוך הכרה כי לא סביר שגורמים אלו ימשכו מימון מובטח מהתאגידים הבנקאיים בתרחיש לחץ מערכתי. האשראי במקרה זה ניתן רק עבור עסקאות מימון מובטח קיימות, ולא עבור ביטחון שלא נוצל או בגין היכולת ללוות כשלעצמה.

115. לכל יתר העסקאות שהגיע מועד הפירעון שלהן, שיעור המשיכה הוא 100%, לרבות עסקאות שבהן תאגיד בנקאי מכסה את הפוזיציות בחסר של הלקוחות באמצעות המלאי שלו. הלוח להלן מסכם את הדרישות החלות:

קטגוריות של עסקאות מימון מובטח שעומדות לפירעון	סכום התוספת לתזרים המזומנים היוצא
מגובה על ידי נכסים ברמה 1 או עם בנקים מרכזיים	0%
מגובה על ידי נכסים ברמה 2א.	15%
עסקאות מימון מובטח עם ריבונות מקומית, ישויות סקטור ציבורי (PSEs) מקומיות או בנקים רב-צדדיים לפיתוח, שאינן מגובות על ידי נכסים ברמה 1 או 2א. ישויות סקטור ציבורי (PSEs) המקבלות טיפול זה מוגבלות לאלה שמשקל הסיכון שלהן עומד על 20% ומטה.	25%
מגובה על ידי נכסים ברמה 2ב.	50%
נכסים אחרים	100%

(iv) דרישות נוספות

116. **תזרים מזומנים יוצא בגין נגזרים:** סכומו של כל תזרים המזומנים היוצא נטו יקבל שיעור משיכה של 100%. תאגידים בנקאיים נדרשים לחשב, על פי מתודולוגיות הערכת השווי הקיימות שלהם, מהו תזרים המזומנים החוזי הצפוי, היוצא והנכנס, בגין נגזרים. ניתן לחשב את תזרים המזומנים על בסיס נטו (כלומר, תזרים נכנס מקוזז תזרים יוצא) לפי צד נגדי, אך ורק בהתקיים הסכם מסגרת תקף לקיזוז (master netting agreement). תאגידים בנקאיים לא יכללו בחישובים אלה דרישות נזילות הנובעות מצורכי ביטחונות מוגדלים עקב שינויים בשווי השוק או ירידה בשווי הביטחונות שהופקדו⁴⁸. באשר לאופציות, יש להניח שהן ימומשו כאשר הן 'בתוך הכסף' עבור קונה האופציה. על אף האמור לעיל, בחישוב יחס כיסוי נזילות במט"ח, תזרימים הנובעים מעסקאות נגזרי שקל-מט"ח שבהן סכום מלא של קרן מוחלף על בסיס סימולטני או באותו יום, יכולים להשתקף בחישוב על בסיס נטו, גם אם העסקאות אינן מכוסות על ידי הסכם קיזוז.

⁴⁸ סיכונים אלה נתפשים בסעיפים 119 ו-123, בהתאמה.

117. כאשר תשלומים בגין מכשירים נגזרים מובטחים על ידי נכסים נזילים באיכות גבוהה, תזרים המזומנים היוצא יחושב בניכוי כל תזרים נכנס של מזומנים או ביטחונות שהיה נובע, כל יתר התנאים שווים, ממחויבויות חוזיות להעברת מזומן או ביטחונות לתאגיד הבנקאי, בתנאי שהתאגיד הבנקאי זכאי מבחינה משפטית ומסוגל תפעולית לעשות שימוש חוזר בביטחונות בעסקאות חדשות של גיוס מזומנים מרגע שהביטחון התקבל. הדבר עולה בקנה אחד עם העיקרון שלפיו תאגידים בנקאיים לא יספרו ספירה כפולה של תזרימי נזילות נכנסים ויוצאים.

118. **צורכי נזילות מוגדלים הנובעים מטריגים של הורדת דירוג המשובצים בעסקאות מימון, בנגזרים ובחוזים אחרים:** (100% מסכום הביטחון שהיה מופקד במקרה של, או תזרים המזומנים היוצא החוזי הנובע מ, כל הורדת דירוג עד וכולל 3 תתי-דירוגים (notches)). לעיתים קרובות, חוזי נגזרים ועסקאות אחרות כוללים סעיפים המחייבים הפקדת ביטחון נוסף, משיכת מסגרות מותנות (contingent facilities), או פירעון מוקדם של התחייבויות קיימות במקרה של הורדת הדירוג של התאגיד הבנקאי על ידי חברה מוכרת לדירוג אשראי. התרחיש דורש אפוא שעבור כל חוזה שבו קיימים "טריגרים של הורדת דירוג", התאגיד הבנקאי יניח כי נדרש להפקיד 100% מהביטחון הנוסף או מתזרים המזומנים היוצא הנוסף בגין כל הורדת דירוג, עד וכולל 3 תתי-דירוגים, בדירוג האשראי ארוך הטווח של התאגיד הבנקאי. באשר לטריגרים הקשורים לדירוג קצר הטווח של התאגיד הבנקאי, יש להניח כי אלה יופעלו בדירוג ארוך הטווח המתאים על פי קריטריוני הדירוג שהתפרסמו. בהשפעת הורדת הדירוג יובאו בחשבון כל סוגי ביטחונות המרגיין והטריגרים החוזיים המשנים את זכויות השעבוד מחדש של ביטחונות שאינם מופרדים (non-segregated).

119. **צורכי נזילות מוגדלים הנובעים משינויים אפשריים בהערכת שווי ביטחונות שהופקדו המשמשים להבטחת נגזרים ועסקאות אחרות:** (20% מהערך של ביטחון מופקד שאינו ברמה 1). הנהגים בשוק הם שרוב הצדדים הנגדיים לעסקאות בנגזרים נדרשים בדרך כלל להבטיח את הצמדת הפוזיציות שלהם למחיר השוק וכי הדבר נעשה בעיקר באמצעות מזומנים או מכשירי חוב של ריבונות, בנק מרכזי, בנקים רב-צדדיים לפיתוח, או ישות סקטור ציבורי בעלי משקל סיכון 0% על פי הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 203. כאשר נכסים נזילים ברמה 1 מופקדים כביטחון, לא נדרש להחזיק מלאי נוסף של נכסים נזילים באיכות גבוהה כנגד שינויים אפשריים בהערכת השווי. אולם, אם צדדים נגדיים מבטיחים את שערך החשיפות למחיר השוק באמצעות צורות אחרות של ביטחונות, לצורך כיסוי אובדן השווי הפוטנציאלי של אותם ניירות ערך, יתווספו למלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה הנדרשים מתאגיד בנקאי המפקיד ביטחונות אלה 20% משווי כל הביטחונות שהופקדו בדרך זו, בניכוי ביטחון שהתקבל על בסיס צד נגדי (בתנאי שהביטחון שהתקבל אינו כפוף למגבלות על שימוש חוזר או שעבוד חוזר). אותם 20% יחושבו על פי הסכום הנקוב הנדרש להפקדה כביטחון לאחר החלת מקדמי ביטחון כלשהם העשויים לחול על קטגוריית ביטחונות זו. כל ביטחון הנמצא בחשבון מרגיין מופרד יכול לשמש רק לקיזוז תזרים יוצא הקשור לתשלומים שניתן לקזזם מאותו חשבון.

120. **צורכי נזילות מוגדלים הנובעים מעודף ביטחונות שאינם מופרדים (non-segregated) המוחזקים על ידי התאגיד הבנקאי ועשויים להידרש על ידי הצד הנגדי על פי חוזה בכל עת:**
100% מהביטחונות שאינם מופרדים העשויים להידרש על פי חוזה על ידי הצד הנגדי, מפני שהם עולים על דרישת הביטחונות הנוכחית מהצד הנגדי.
121. **צורכי נזילות מוגדלים הנובעים מביטחונות לעסקאות הנדרשים על פי חוזה שהצד הנגדי עדיין לא דרש את הפקדת הביטחונות:** 100% מהביטחונות שמועדם חל על פי החוזה, אך הצד הנגדי עדיין לא דרש את הפקדתם.
122. **צורכי נזילות מוגדלים הנובעים מחוזים המאפשרים החלפת ביטחונות בנכסים שאינם נכסים נזילים באיכות גבוהה:** 100% מסכום הנכסים הנזילים באיכות גבוהה שהתקבלו כביטחונות להבטחת עסקאות, שניתן להחליפם בנכסים שאינם נכסים נזילים באיכות גבוהה ללא הסכמת התאגיד הבנקאי, ואשר לא הופרדו (segregated).
123. **צורכי נזילות מוגדלים הנובעים משינויים בהערכת שווי השוק של נגזרים או עסקאות אחרות:** היות שנוהג השוק הוא להבטיח בביטחונות את שערך החשיפות בגין נגזרים ועסקאות אחרות למחיר השוק, תאגידים בנקאיים עומדים בפני חשיפות אפשריות מהותיות לסיכון נזילות בגין שינויים אלה בהערכות השווי. תזרים נכנס ויוצא של עסקאות המתבצעות תחת אותם הסכמי מסגרת לקיזוז (master netting agreement) יטופלו על בסיס נטו. כל תזרים יוצא שנוצר בגין צרכים מוגדלים הנובעים משינויים בהערכת שווי השוק צריך להיכלל בחישוב יחס כיסוי הנזילות באמצעות זיהוי תזרים הביטחונות נטו בערך מוחלט הגדול ביותר עבור 30 ימים שמומש במהלך 24 החודשים הקודמים. תזרים הביטחונות נטו בערך מוחלט מבוסס על תזרים יוצא ותזרים נכנס שהתרחשו.
124. **אובדן מימון של ניירות ערך מגובי נכסים⁴⁹, איגרות חוב מכוסות (covered bonds) ומכשירי מימון מובנים אחרים:** התרחיש מניח 100% תזרים יוצא בגין עסקת מימון שמועד פירעונה חל בתקופה של 30 הימים, כאשר מכשירים אלה מונפקים על ידי התאגיד הבנקאי עצמו (שכן ההנחה היא ששוק מיחזור המימון לא יהיה קיים).
125. **אובדן מימון של נייר מסחרי מגובה נכסים, אמצעי העברה (conduits), מכשירים להשקעה בניירות ערך ומכשירי מימון דומים:** (100% מהסכום המגיע לפירעון ו-100% מהנכסים הניתנים להחזרה). תאגידים בנקאיים עם מכשירי מימון מובנים הכוללים הנפקת מכשירי חוב לטווח קצר, כגון נייר מסחרי מגובה נכסים, צריכים לתת את דעתם למלוא סיכוני הנזילות האפשריים העולים ממבנים אלה. סיכונים אלה כוללים, בין היתר, (i) אי יכולת למחזר חוב שהגיע לפירעון, ו-(ii) קיומם של נגזרים או מרכיבים דמויי-נגזרים שהוכנסו באופן חוזי למסמכים הקשורים למבנה, אשר יאפשרו "החזרה" של הנכסים בהסדר מימון, או הדורשים ממעביר הנכס המקורי לספק נזילות, ולמעשה מסיימים את הסדר המימון ("liquidity puts") בתוך פרק הזמן של 30 הימים.

⁴⁹ במידה שנדרש לאחד את אמצעי ההעברה (conduits) או המכשיר למטרה מיוחדת (SPV) תחת דרישות הנזילות, נכסיהם והתחייבויותיהם יובאו בחשבון. התאגידים הבנקאיים יהיו מודעים למקורות אפשריים נוספים של סיכון נזילות מעבר לזה הנובע מתחולת הפירעון של החוב בתוך 30 הימים.

מקום שפעילויות המימון המובנות של התאגיד הבנקאי מבוצעות באמצעות ישות למטרה מיוחדת⁵⁰ (כגון מכשיר למטרה מיוחדת, אמצעי העברה (conduit) או מכשיר השקעה מובנה – SIV), בבואו לקבוע את הדרישות לנכסים נזילים באיכות גבוהה, על התאגיד לבחון את מועדי הפירעון של מכשירי החוב שהונפקו על ידי הישות ואת כל האופציות המשובצות בהסדרי מימון העשויות להוות טריגר ל"החזרה" של נכסים או להיווצרות צורך בנזילות, בין אם המכשיר למטרה מיוחדת (SPV) מאוחד ובין אם לאו.

מרכיב סיכון פוטנציאלי	דרישה לנכסים נזילים באיכות גבוהה
חוב שמועד פירעונו חל בתקופת החישוב	100% מהסכום שעומד להיפרע
אופציות משובצות בהסדרי מימון המאפשרות החזרת נכסים או תמיכת נזילות פוטנציאלית	100% מסכום הנכסים שעשויים להיות מוחזרים, או מהנזילות שתידרש

126. **משיכות של קווי אשראי ונזילות מחייבים:** בהוראה זו, קווי אשראי ונזילות מוגדרים כהסכמים חוזיים מפורשים או מחויבויות להעמיד כספים בתאריך עתידי לצדדים נגדיים קמעונאיים או סיטונאיים. קווים אלה יכללו הסכמים חוזיים בלתי חוזרים ("מחייבים") להעמדת כספים בעתיד או כאלה שהם חוזרים רק בתנאים מסוימים. קווים או התחייבויות למימון חוץ-מאזניים אלה יכולים להיות בעלי תקופות ארוכות או קצרות לפירעון, כאשר הקווים לטווח קצר פעמים רבות מתחדשים או מתגלגלים אוטומטית. בתנאי קיצון, סביר שלקוחות המושכים קווים מכל תקופת פירעון, אפילו פירעון לטווח קצר, יתקשו להחזיר כספים שלוו. לפיכך, בהוראה זו, כל הקווים שמניחים כי יימשכו (כמפורט בסעיפים להלן) יהיו קיימים לפי הסכומים שהוקצו בתקופת הבדיקה, מבלי להתחשב במועד פירעונם.
127. למטרות הוראה זו, החלק שלא נמשך מתוך קווים אלה מחושב בניכוי נכסים הכשירים להיכלל במלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה, אם הנכסים הנזילים באיכות גבוהה כבר הופקדו בביטחון על ידי הצד הנגדי על מנת להבטיח את הקו או שהם מחויבים על פי חוזה להיות מופקדים בעת שהצד הנגדי ימשוך את הקו (לדוגמה, קו נזילות במבנה של מכשיר רכש חוזר). זאת, בתנאי שהתאגיד הבנקאי רשאי משפטית ובעל יכולת תפעולית לעשות שימוש חוזר בביטחון בעסקאות חדשות של גיוס מזומן מרגע שהקו ינוצל, ואין מתאם בלתי הולם (undue) בין ההסתברות שהקו ינוצל ובין שווי השוק של הביטחון. ניתן לקזז את הביטחון כנגד סכום הקו התלוי, במידה שביטחון זה לא נספר כבר במלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה, בהתאם לעיקרון הקבוע בסעיף 72, שלפיו אין לספור ספירה כפולה של פריטים בהוראה זו.

⁵⁰ ישות למטרה מיוחדת (SPE), כהגדרתה בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 205 (סעיף 552).

128. קו נזילות מוגדר ככל מכשיר גיבוי שלא נמשך ושלא ניתן לבטלו, שישמש למימון מחודש של חוב של לקוח במצבים שבהם אותו לקוח אינו יכול למחזר את החוב האמור בשווקים פיננסיים (לדוגמה, על פי תכנית של נייר מסחרי, עסקאות מימון מובטח, מחויבויות לפדיון יחידות וכד'). בהוראה זו, סכום ההתחייבות שיטופל כקו נזילות הוא סכום החוב הנוכחי שהונפק על ידי הלקוח (או חלק יחסי, אם מדובר במסגרת בסינדיקציה) שיחול פירעונו בתוך 30 הימים והוא מגובה על ידי הקו. אותו חלק של קו הנזילות שמגבה חוב אשר לא יגיע לפירעון בתוך חלון של 30 הימים אינו נכלל בהגדרה של קו (facility). כל סכום נוסף של קו הנזילות (קרי, יתרת ההתחייבות) יטופל כקו אשראי מחייב עם שיעור המשיכה הרלוונטי לו כקבוע בסעיף 131. מסגרות הון חוזר כלליות לתאגידים (לדוגמה, מכשירי אשראי מתגלגלים המיועדים למטרות כלליות של התאגיד או למטרות הון חוזר) לא יסווגו כקווי נזילות, אלא כקווי אשראי.
129. על אף האמור לעיל, קווים שהועמדו לקרנות גידור, לקרנות כספיות ומכשירי מימון למטרות מיוחדות, כגון SPEs (כהגדרתם בסעיף 125) או אמצעי העברה (conduits), או מכשירים אחרים המשמשים למימון הנכסים העצמיים של התאגידים הבנקאיים, יחשבו במלוא סכומם כקו נזילות לישויות משפטיות אחרות.
130. עבור אותו חלק בתכניות המימון הנכלל בסעיפים 124 ו-125 (דהיינו, שחל מועד פירעונם או שהם בעלי "liquidity puts" הניתנים למימוש באופק של 30 הימים), תאגידים בנקאיים המספקים קווי נזילות קשורים, לא יספרו ספירה כפולה את מכשיר המימון העומד להיפרע ואת קו הנזילות עבור תכניות שמאוחדות.
131. כל המשיכות לפי חוזה של הלוואות מתוך מסגרות מחייבות⁵¹ ומתוך מסגרות הניתנות לביטול (revocable) ישתקפו במלואן כתזרים יוצא.
- (א) קווי אשראי ונזילות ללקוחות קמעונאיים וללקוחות עסקיים קטנים : יש להניח משיכה של 5% של החלק הבלתי מנוצל מתוך קווים אלה.
- (ב) קווי אשראי לתאגידים שאינם פיננסיים, לריבונותיות ובנקים מרכזיים, לישויות סקטור ציבורי (PSEs) ולבנקים רב-צדדיים לפיתוח : יש להניח משיכה של 10% של החלק הבלתי מנוצל מתוך קווי אשראי אלה.
- (ג) קווי נזילות לתאגידים שאינם פיננסיים, לריבונותיות ובנקים מרכזיים, לישויות סקטור ציבורי (PSEs) ולבנקים רב-צדדיים לפיתוח : יש להניח משיכה של 30% של החלק הבלתי מנוצל מתוך קווי נזילות אלה.
- (ד) קווי אשראי ונזילות לתאגידים בנקאיים הנתונים לפיקוח יציבותי : יש להניח משיכה של 40% של החלק הבלתי מנוצל מתוך קווים אלה.
- (ה) קווי אשראי למוסדות פיננסיים אחרים, לרבות חברות ניירות ערך, חברות ביטוח, נאמנויות⁵², ונהנים⁵³ : יש להניח משיכה של 40% של החלק הבלתי מנוצל מתוך קווי אשראי אלה.

⁵¹ מסגרות מחייבות (committed facilities) הם אלה המוגדרות כבלתי ניתנות לביטול (irrevocable).

⁵² ראה הגדרה בהערת שוליים 43.

⁵³ ראה הגדרה בהערת שוליים 44.

(ו) קווי נזילות למוסדות פיננסיים אחרים, לרבות חברות ניירות ערך, חברות ביטוח, נאמנויות, ונהנים : יש להניח משיכה של 100% של החלק הבלתי מנוצל מתוך קווי נזילות אלה.

(ז) קווי אשראי ונזילות לישויות משפטיות אחרות (לרבות ישויות למטרה מיוחדת (SPEs) (כהגדרתן בסעיף 125), אמצעי העברה (conduits) ומכשירים למטרה מיוחדת⁵⁴, וישויות אחרות שלא נכללו בקטגוריות הקודמות) : יש להניח משיכה של 100% של החלק הבלתי מנוצל מתוך קווים אלה.

132. מחויבויות חוזיות להעמדת אשראי בתוך פרק זמן של 30 ימים. כל המחויבויות החוזיות להעמדת אשראי למוסדות פיננסיים שלא באו לידי ביטוי במקומות אחרים בהוראה זו יכללו בסעיף זה לפי שיעור תזרים יוצא של 100%.

133. אם סך המחויבויות החוזיות להעמיד אשראי ללקוחות קמעונאיים ולתאגידים שאינם פיננסיים במהלך 30 הימים הקלנדריים הבאים (ושאינן משויכות לקטגוריות הקודמות) עולה על 50% מסך התזרים הנכנס החוזי מלקוחות אלה שעומד להתקבל ב-30 הימים הקלנדריים הבאים, יש לדווח על ההפרש כתזרים יוצא של 100%.

134. מחויבויות מימון מותנות אחרות : יטופלו כמפורט להלן.

135. מחויבויות מימון מותנות אלה יכולות להיות חוזיות או בלתי חוזיות, והן אינן התחייבויות למתן אשראי. מחויבויות מימון מותנות שאינן חוזיות כוללות קשר או מתן חסות (sponsorship) למוצרים שנמכרים או לשירותים מסופקים, שעשויים לחייב תמיכה או העמדה של כספים בעתיד בתנאי קיצון. מחויבויות בלתי חוזיות שעשויות להיות משובצות במוצרים פיננסיים ובמכשירים שהתאגיד מוכר, נותן חסות או יוזם עשויות ליצור גידול בלתי מתוכנן במאזן הנובע מהתמיכה שהתאגיד מספק משיקולי סיכון מוניטין. אלה כוללים מוצרים ומכשירים שללקוח או למחזיק יש ציפיות מסוימות לגבי נזילותם או סחירותם, כאשר אי עמידה בציפיות הלקוח בדרך מסחרית סבירה עלולה לגרום נזק תדמייתי מהותי לתאגיד או לפגוע בדרך אחרת ביכולת הקיום השוטפת שלו.

136. חלק ממחויבויות המימון המותנות הללו מותנות במפורש באירוע אשראי או באירוע אחר שאינו קשור בהכרח לאירועי הנזילות שנבחנו בתרחיש הקיצון, אך יש להן בכל זאת הפוטנציאל לגרום להתייבשות משמעותית של נזילות בזמני קיצון. לצרכי עמידה בהוראה זו, כל תאגיד בנקאי נדרש לבחון אילו מבין "מחויבויות מימון מותנות אחרות" אלה עשויות להתממש באירועי הקיצון הנחזים. התאגידים הבנקאיים יסתמכו לכל הפחות על ההתנהגות ההיסטורית כדי לקבוע מהו התזרים היוצא המתאים.

137. מחויבויות מימון מותנות שאינן חוזיות הקשורות למשיכות נזילות פוטנציאליות ממיזמים משותפים (joint venture) או מהשקעות מיעוט בישויות, שאינם מאוחדים, יבואו לידי ביטוי כאשר קיימת ציפייה שהתאגיד הבנקאי יהיה ספק הנזילות העיקרי במקרה שהישות תזדקק לנזילות.

⁵⁴ סיכוני הנזילות הפוטנציאליים הנובעים ממכשירי מימון מובנים של התאגיד הבנקאי עצמו יטופלו בהתאם לסעיפים 124 ו-125 במסמך זה (100% מהסכום העומד לפירעון ו-100% מהנכסים הניתנים להחזרה נכללים כתזרים יוצא).

138. בגין מחויבויות מימון מותנות הנובעות ממכשירי מימון סחר (trade finance), יש להניח שיעור משיכה של 5%. מכשירי מימון סחר מורכבים ממחויבויות הקשורות לסחר שביסודן עומדים באופן ישיר תנועת סחורות או מתן שירותים, כגון:
- מכתבי אשראי דוקומנטרי (documentary trade letters of credit), גביית דוקומנטים (documentary and clean collection), שטרי יבוא ושטרי יצוא; וכן
 - ערבויות הקשורות ישירות למחויבויות מימון סחר, כגון ערבויות משלוח.
139. התחייבויות להעמדת אשראי, כגון מימון ישיר של יבוא או יצוא עבור חברות לא פיננסיות, אינן נכללות בטיפול זה ויש להחיל עליהן את שיעורי המשיכה שבסעיף 131.
140. מחויבויות מימון מותנות אחרות יטופלו כמפורט להלן:
- קווי אשראי ונזילות הניתנים לביטול ללא תנאים (unconditionally revocable) "לא מחייבים" ("uncommitted"), יטופלו לפי סעיף 131;
 - ערבויות ומכתבי אשראי שאינם קשורים למחויבויות מימון סחר (כמתואר בסעיף 138), יש להניח שיעור משיכה של 10%, למעט ערבויות ביצוע שיש להניח לגביהן שיעור משיכה של 3%, וערבויות להבטחת השקעות של רוכשי דירות (לפי חוק המכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות), התשל"ה-1974), שיש להניח לגביהן שיעור משיכה של 0%;
 - מחויבויות שאינן חוזיות, כגון אילו המפורטות להלן, יובאו בחשבון על פי אומדני התאגיד הבנקאי:
- בקשות פוטנציאליות לרכש חוזר של חוב של התאגיד הבנקאי או של אמצעי העברה (conduits), מכשירי השקעה בניירות ערך ומכשירי מימון דומים אחרים הקשורים לתאגיד;
 - מוצרים מובנים שהלקוחות מצפים לגביהם לסחירות מיידית, כגון אג"ח בריבית משתנה ו- variable rate demand notes (VRDNs); וכן
 - קרנות מנוהלות המשווקות במטרה לשמור על ערך יציב, כגון קרנות נאמנות כספיות או סוגים אחרים של קרנות השקעה קולקטיביות עם ערך יציב וכד'.
- עבור מנפיקים שיש להם דילר או עושה שוק קשור (affiliated), ייתכן שיש לכלול את סכום מכשירי החוב הקיימים (מובטחים ובלתי מובטחים, לזמן קצוב ולזמן קצר) שהתקופות שנותרו לפירעונם עולות על 30 הימים הקלנדריים, לצורך כיסוי רכש חוזר פוטנציאלי של ניירות הערך שלא נפרעו.
- **מחויבויות שאינן חוזיות היכן שפוזיציות בחסר של הלקוח מכוסות על ידי ביטחונות של לקוחות אחרים:** יש להפעיל שיעור משיכה של 50% על מחויבויות מותנות במקרים שבהם תאגיד בנקאי עורך התאמה באופן פנימי של נכסי לקוחות כנגד פוזיציות בחסר של לקוחות אחרים, היכן שהביטחון אינו כשיר להיחשב לרמה 1 או רמה 2, והתאגיד הבנקאי עשוי להיות מחויב למצוא מקורות נוספים למימון פוזיציות אלה במקרה של משיכות על ידי הלקוחות.
141. **תזרים מזומנים יוצא חוזי אחר:** (100%). כל תזרים מזומנים יוצא חוזי אחר שיחול בתוך 30 הימים הקלנדריים הבאים צריך לבוא לידי ביטוי ביחס זה, כגון תזרים יוצא לכיסוי שאילת ביטחונות שאינה מובטחת, פוזיציות בחסר שאינן מכוסות, תשלומים חוזיים של דיבידנדים או ריבית. אולם, תזרים יוצא הקשור לעלויות תפעול לא ייכלל ביחס זה.

2. תזרים מזומנים נכנס

142. התאגיד הבנקאי יכלול בתזרים המזומנים הנכנס רק תזרים נכנס חוזי (כולל תשלומי ריבית) מחשיפות קיימות הנפרעות כסדרן ושביגין אין לתאגיד הבנקאי סיבה לצפות לחדלות פירעון באופן הזמן של 30 הימים. תזרים נכנס מותנה אינו נכלל בסך תזרים המזומנים נטו.

143. תאגידים נדרשים לעקוב אחר ריכוזיות של תזרים נכנס צפוי על פני צדדים נגדיים סיטונאיים בהקשר של ניהול הנזילות, כדי להבטיח שפוזיציות הנזילות שלהם לא תהיה תלויה יתר על המידה בכניסת תזרים נכנס צפוי מצד נגדי סיטונאי יחיד או ממספר מצומצם של צדדים נגדיים סיטונאיים.

144. **מגבלה על סך התזרים הנכנס:** כדי למנוע הסתמכות באופן בלעדי על תזרים נכנס צפוי לעמידה בדרישת הנזילות, וכן כדי לוודא שתאגיד יחזיק רמה מזערית של נכסים נזילים באיכות גבוהה, סכום התזרים הנכנס המותר לקיזוז עם תזרים יוצא מוגבל ל-75% מסך תזרים המזומנים היוצא הצפוי כפי שמחושב בהוראה זו. הדבר דורש מתאגיד בנקאי להחזיק כמות מזערית של מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה השווה ל-25% מסך תזרים המזומנים היוצא.

(i) העמדת אשראי מובטח, לרבות עסקאות מכר חוזר ושאלית ניירות ערך

145. תאגיד בנקאי יניח כי הסכמי מכר חוזר או הסכמי שאלית ניירות ערך המגיעים למועד פירעונם ומובטחים על ידי נכסים ברמה 1 יוגלגלו ולא ייצרו תזרים מזומנים נכנס (0%). הסכמי מכר חוזר או הסכמי שאלית ניירות ערך המגיעים למועד פירעונם ומובטחים על ידי נכסים נזילים באיכות גבוהה ברמה 2 ייצרו תזרים מזומנים נכנס השווה למקדם הביטחון הרלוונטי עבור הנכסים הספציפיים. ההנחה היא שתאגיד בנקאי אינו מגלגל הסכמי מכר חוזר או הסכמי שאלית ניירות ערך שהגיעו לפירעונם ומובטחים על ידי נכסים שאינם נכסים נזילים באיכות גבוהה, ואפשר להניח שיקבל חזרה 100% מהמזומן הקשור להסכמים אלה. הלוואות מובטחות שהועמדו ללקוחות למטרת לקיחת פוזיציות מסחר ממונפות ("הלוואות מרגין") ייחשבו גם הן כצורה של הלוואה מובטחת; אולם בתרחיש זה, תאגידים בנקאיים רשאים להכיר בלא יותר מ-50% מהתזרים הנכנס החוזי מהלוואות מרגין המגיעות לפירעון ושניתנו כנגד ביטחונות שאינם נכסים נזילים באיכות גבוהה. טיפול זה תואם את ההנחות שנקבעו לגבי מימון מובטח בחלק של תזרים יוצא.

146. כמקרה חריג לסעיף 145, אם נעשה בביטחון שהתקבל באמצעות מכר חוזר, שאלית ניירות ערך, או עסקאות החלף ביטחונות (collateral swaps), שמועד פירעונם חל בתוך אופק של 30 הימים, שימוש חוזר (כלומר, שועבד מחדש) והוא משמש לכיסוי פוזיציות בחסר שניתן להאריך אותן מעבר ל-30 הימים, התאגיד הבנקאי יניח כי הסדרי המכר החוזר או שאלית ניירות הערך יוגלגלו ולא ייצרו תזרים מזומנים נכנס (0%), כדי לשקף את הצורך להמשיך לכסות את הפוזיציה בחסר או לרכוש בחזרה את ניירות הערך הרלוונטיים.

שיעור תזרים נכנס (אם משתמשים בביטחונות לכיסוי פוזיציות בחסר):	שיעור תזרים נכנס (אם אין משתמשים בביטחונות לכיסוי פוזיציות בחסר):	עסקאות אשראי מובטח שעומדות לפירעון והן מובטחות על ידי קטגוריית הנכסים הבאים:
0%	0%	נכסי רמה 1
0%	15%	נכסי רמה 2א
0%	50%	נכסי רמה 2ב
0%	50%	הלוואת מרג'ין המובטחת על ידי כל יתר הביטחונות
0%	100%	ביטחונות אחרים

147. במקרה של פוזיציות בחסר של תאגיד בנקאי, אם הפוזיציה בחסר מכוסה על ידי שאילת נייר ערך שאינה מובטחת, על התאגיד הבנקאי להניח שהיכולת לשאול ממשתפים בשוק הפיננסי נייר ערך ללא בטחונות תעלה לחלוטין, ותיצור תזרים יוצא של 100% של מזומן או נכסים נזילים באיכות גבוהה להבטחת השאילה, או של מזומן כדי לסגור את הפוזיציה בחסר על ידי קניית נייר הערך בחזרה. פעולה זו תירשם כתזרים יוצא חוזי אחר בשיעור של 100% בהתאם לסעיף 141. אולם, אם הפוזיציה בחסר של התאגיד הבנקאי מכוסה על ידי עסקת מימון ניירות ערך מובטחת, התאגיד הבנקאי יניח שהפוזיציה בחסר תתקיים לאורך תקופת 30 הימים ותקבל 0% תזרים יוצא.

148. למרות כל ההנחות לגבי הגלגול בסעיפים 145 ו-146, על התאגיד הבנקאי לנהל את ביטחונותיו באופן כזה שהוא יוכל למלא אחר מחויבויותיו להחזיר ביטחונות כל אימת שצד נגדי יחליט לא לגלגל כל עסקת מכר חוזר או שאילת ניירות ערך⁵⁵. הדבר נכון במיוחד באשר לביטחונות שאינם נכסים נזילים באיכות גבוהה, מאחר שתזרים יוצא מסוג זה אינו בא לידי ביטוי במסגרת יחס כיסוי הנזילות.

(ii) מסגרות מחייבות

149. תאגיד בנקאי לא יניח שיוכל למשוך למטרותיו העצמיות קווי אשראי, קווי נזילות או מכשירי מימון מותנים אחרים שיש לו במוסדות אחרים. מכשירים כאלה מקבלים 0% שיעור תזרים נכנס, ומשמעו כי תרחיש זה אינו מביא בחשבון תזרים נכנס מקווי אשראי או נזילות מחייבים (committed). הדבר נועד להפחית את הסיכון שמחסור נזילות בתאגיד בנקאי אחד "ידביק" תאגידים בנקאיים אחרים במחסור, וכדי לשקף את הסיכון שתאגידים בנקאיים אחרים לא יהיו בעמדה המאפשרת להם לכבד קווי אשראי, או שהם עשויים להחליט לקחת את הסיכון

המשפטי וסיכון המוניטין הכרוך באי כיבוד ההתחייבות, על מנת לשמר את הנזילות של עצמם או להקטין את החשיפה לאותו תאגיד בנקאי.

(iii) תזרים נכנס אחר לפי צד נגדי

150. עבור שאר העסקאות, מובטחות או שאינן מובטחות, שיעור התזרים הנכנס ייקבע על פי הצד הנגדי. כדי לשקף את הצורך בכך שתאגיד בנקאי יבצע חיתום/חידוש הלוואות עם סוגים שונים של צדדים נגדיים, אפילו במהלך תקופת קיצון, יש להחיל שורה של מגבלות על תזרים נכנס חוזי לפי סוג הצד הנגדי.

151. בהתייחס לתשלומי הלוואות, על התאגיד הבנקאי לכלול תזרים נכנס מהלוואות הנפרעות כסדרן בלבד. בנוסף, תזרים נכנס צריך להיכלל רק בתאריך המאוחר ביותר האפשרי, בהתבסס על הזכויות החוזיות של הצדדים הנגדיים. באשר לקווי אשראי מתחדשים, ההנחה היא שההלוואה הקיימת תחודש וכי יתר היתרות יטופלו כקו מחייב בהתאם לסעיף 131.

152. תזרים נכנס מהלוואות שאין להן מועד פירעון ספציפי (דהיינו, מועד פירעון בלתי מוגדר או פתוח) לא ייכלל; לפיכך, אין ליישם הנחות בנוגע למועד שבו עשוי לחול מועד פירעון של הלוואות כאלה. חריגים לכלל זה הם תשלומי מינימום של קרן, עמלה או ריבית הקשורים להלוואה בעלת מועד פירעון פתוח, בתנאי שמועד החוזי של תשלומים אלה חל בתוך 30 הימים - סכומי מינימום אלה לתשלום צריכים להתבטא כתזרים נכנס לפי השיעורים המתוארים בסעיפים 153 ו-154, וכן פירעון אשראי on call כהגדרתו בהוראת הדיווח לפיקוח בנושא מאזן חודשי (הוראה מס' 821), בתנאי ששיעור הפירעון שיוכר כתזרים נכנס בגין אשראי זה לא יעלה על 20% מיתרתו.

(א) תזרים נכנס מלקוחות קמעונאיים ומלקוחות עסקיים קטנים

153. תרחיש זה מניח שתאגידים בנקאיים יקבלו את כל התשלומים (לרבות ריבית ותשלומים לשיעורין) מלקוחות קמעונאיים ומעסקים קטנים, הנפרעים כסדרם ושמועד פירעונם החוזי חל בתוך אופק של 30 הימים. עם זאת, ההנחה היא שתאגידים בנקאיים ימשיכו להעמיד הלוואות ללקוחות קמעונאיים ולעסקים קטנים, בשיעור של 50% מהתזרים הנכנס החוזי. התוצאה היא תזרים נכנס נטו בהיקף של 50% מהסכום החוזי.

(ב) תזרים נכנס סיטונאי אחר

154. תרחיש זה מניח שתאגידים בנקאיים יקבלו את כל התשלומים (לרבות ריבית ותשלומים לשיעורין) מלקוחות סיטונאיים, הנפרעים כסדרם ושמועד פירעונם החוזי חל בתוך אופק של 30 הימים. בנוסף, ההנחה היא שתאגידים בנקאיים ימשיכו להעמיד הלוואות ללקוחות סיטונאיים, בשיעור של 0% תזרים נכנס ממוסדות פיננסיים ומבנקים מרכזיים, ובשיעור של 50% מכל היתר, לרבות תאגידים שאינם פיננסיים, ריבוניות, בנקים רב-צדדיים לפיתוח וישויות סקטור ציבורי. אחוז התזרים הנכנס יעמוד לפיכך על:

- 100% עבור צדדים נגדיים שהם מוסד פיננסי ובנק מרכזי ;
- 50% עבור צדדים נגדיים סיטונאיים לא פיננסיים.

155. תזרים נכנס מניירות ערך שמועד פירעונם חל בתוך 30 הימים ולא נכללו במלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה יטופל כמו תזרים נכנס ממוסדות פיננסיים (תזרים נכנס 100%). תאגידים בנקאיים רשאים להכיר בקטגוריה זו גם בתזרים נכנס הנובע משחרור יתרות המוחזקות בחשבונות מופרדים (segregated) בהתאם לדרישות רגולטוריות להגנה על נכסיהם הסחירים של לקוחות, בתנאי שיתרות מופרדות אלה מוחזקות בנכסים נזילים באיכות גבוהה. תזרים נכנס זה יחושב בהתאם לטיפול בתזרים יוצא ונכנס רלוונטיים אחרים המכוסים בהוראה זו. ניירות ערך ברמה 1 ורמה 2 שחל מועד פירעונם בתוך 30 ימים צריכים להיכלל במלאי הנכסים הנזילים, כל עוד הם עומדים בכל הדרישות התפעוליות ובהגדרות החלות כמפורט בסעיפים 28-54.

156. פיקדונות לצרכים תפעוליים: פיקדונות המוחזקים במוסדות פיננסיים אחרים למטרות תפעוליות, כמפורט בסעיפים 93-103, כגון למטרות סליקה, קסטודי וניהול מזומנים, ההנחה היא כי הם יישארו באותם מוסדות, ואין לספור תזרים נכנס בגינם - דהיינו, הם יקבלו שיעור תזרים נכנס של 0%, כמצוין בסעיף 98.

157. אותו הטיפול חל על פיקדונות המוחזקים במוסד המרכזי של רשת קואופרטיבית של בנקים, וההנחה היא כי הם יישארו במוסד המרכזי כמפורט בסעיפים 105 ו-106; כלומר, התאגיד הבנקאי המפקיד לא יספור תזרים נכנס בגינם - והם יקבלו שיעור תזרים נכנס של 0%.

(iv) תזרים מזומנים נכנס אחר

158. תזרים מזומנים נכנס בגין נגזרים: סכומם של כל תזרימי המזומנים הנכנסים נטו יקבל מקדם תזרים נכנס של 100%. סכומי תזרים המזומנים הנכנס והיוצא בגין נגזרים יחושבו בהתאם למתודולוגיה המתוארת בסעיף 116.

159. כאשר נגזרים מובטחים על ידי נכסים נזילים באיכות גבוהה, תזרים מזומנים נכנס יחושב בניכוי כל תזרים יוצא מקביל של מזומנים או תזרים יוצא חוזי של בטחונות שהיו נוצרים, כל יתר התנאים שווים, ממחויבויות חוזיות להפקדת מזומן או ביטחונות על ידי התאגיד הבנקאי, בתנאי שמחויבויות חוזיות אלה היו מקטינות את מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה. הדבר עולה בקנה אחד עם העיקרון שעל תאגידים בנקאיים להימנע מספירה כפולה של תזרים נזילות נכנס או יוצא.

160. תזרים מזומנים נכנס חוזי אחר: לא ייכלל תזרים מזומנים נכנס חוזי אחר, פרט לאלו שפורטו לעיל. בכלל זה, תזרימי מזומנים הקשורים להכנסות שאינן פיננסיות לא יובאו בחשבון בחישוב תזרים המזומנים היוצא נטו למטרות הוראה זו.

III. סוגיות בנוגע ליישום יחס כיסוי הנזילות

161. חלק זה מתאר מספר סוגיות הקשורות ליישום יחס כיסוי הנזילות. ביניהן: התדירות שבה יש לחשב ולדווח על יחס כיסוי הנזילות, אופן היישום של יחס כיסוי הנזילות ברמת הקבוצה וסכימת מטבעות במסגרת יחס כיסוי הנזילות.

א. תדירות החישוב והדיווח

162. יחס כיסוי הנזילות יהיה בשימוש שוטף, על בסיס יומי, של התאגיד הבנקאי כדי לסייע בניטור ובקרה אחר סיכון הנזילות. הדיווח על יחס כיסוי הנזילות להנהלה הבכירה יבוצע לפחות אחת לחודש, ולדירקטוריון לפחות אחת לרבעון. במצבי קיצון תוגבר התדירות לדיווח שבועי ואף יומי. בנוסף, במקרים מיוחדים יימסר דיווח מיידי להנהלה הבכירה ולדירקטוריון.

163. בטל.

ב. תחולת היישום

164. בטל⁵⁶.

165. השקעות בישויות בנקאיות ופיננסיות של קבוצה בנקאית שאינן מאוחדות ייחשבו להשקעות עיקריות (significant), בהתחשב בהשפעת הנזילות של השקעות אלה על הקבוצה לפי הוראת יחס כיסוי הנזילות. בדרך כלל, השקעה שאינה מקנה שליטה (לדוגמה מיזם משותף או ישות בהחזקת מיעוט) יכולה להיחשב עיקרית אם הקבוצה הבנקאית תהיה ספקית הנזילות העיקרית של השקעה כזאת בזמני קיצון (לדוגמה, כאשר יתר בעלי המניות אינם תאגידים בנקאיים או כאשר התאגיד הבנקאי מעורב ברמה תפעולית בניהול יומיומי וניטור של סיכון הנזילות של הישות). יש לכמת משיכות נזילות פוטנציאליות כאלה למטרת חישוב יחס כיסוי הנזילות, ובפרט את אלה הנובעות מהצורך לתמוך בהשקעות בזמני קיצון משיקולי מוניטין. במידה שמשיכות נזילות אלה אינן נכללות במקומות אחרים, יש לטפל בהן תחת "מחויבויות מימון מותנות אחרות" כמתואר בסעיף 137.

166. בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 342, על תאגיד בנקאי לנטר ולבצע בקרה באופן פעיל אחר חשיפותיו לסיכון נזילות וצורכי המימון שלו ברמת הישות המשפטית הבודדת, ברמת הסניפים וחברות בנות במדינות זרות וברמת הקבוצה בכללותה, בהתחשב במגבלות הרגולטוריות והתפעוליות על יכולת העברת הנזילות.

167. כדי להבטיח עקביות ביישום יחס כיסוי הנזילות המאוחד בין מדינות שונות, מובא להלן מידע נוסף בנוגע לשתי סוגיות ביישום.

1. הבדלים בין דרישות הנזילות בישראל לאלה שבמדינה המארחת

168. אף שרוב הפרמטרים ביחס כיסוי הנזילות "מתואמים" (harmonised) ברמה בינלאומית, עשויים להיות הבדלים בטיפול בנזילות בין מדינות באותם פריטים הכפופים לשיקול דעת של המדינה (לדוגמה, שיעורי משיכה של פיקדונות, מחויבויות מימון מותנות, שינויים בשווי שוק של עסקאות נגזרים וכד') ובתחומים שבהם מפקחים מסוימים אימצו פרמטרים מחמירים יותר.

169. קבוצה בנקאית בעלת פעילות במדינות זרות תחשב את יחס כיסוי הנזילות על בסיס מאוחד לפי הפרמטרים לנזילות שאומצו בישראל על פני כל הישויות המשפטיות המאוחדות, להוציא הטיפול בפיקדונות קמעונאיים / עסקים קטנים, שלגביהם תנהג בהתאם לפרמטרים הרלוונטיים שאומצו במדינות המארחות שבהן פועלים סניפים או חברות בת שלה. גישה זו משקפת באופן הולם יותר את צורכי הנזילות בזמני קיצון של ישויות משפטיות של הקבוצה (כולל סניפים של אותן ישויות) הפועלות במדינות מארחות, מאחר ששיעורי משיכת הפיקדונות במדינות מארחות מושפעים יותר מגורמים ספציפיים למדינה, כגון הסוג והאפקטיביות של תכניות ביטוח הפיקדונות הקיימות והתנהגות המפקידים המקומיים.

170. דרישות המפקח בישראל לגבי פיקדונות קמעונאיים ועסקים קטנים יחולו על הישויות המשפטיות הרלוונטיות (כולל סניפים של ישויות אלה) הפועלות בתחומי שיפוט מארחים, אם: (i) אין דרישות של המדינה המארחת בנוגע לפיקדונות קמעונאיים ועסקים קטנים באותה מדינה; (ii) אותן ישויות פועלות במדינות מארחות שלא מיישמות את יחס כיסוי הנזילות; או (iii) המפקח יחליט שיחולו דרישות מחמירות יותר מדרישות המארח.

2. טיפול בהגבלות על העברת נזילות

171. כאמור בסעיף 36, כעיקרון כללי, קבוצה בנקאית הפועלת במדינות שונות לא תכיר בעודפי נזילות ביחס כיסוי הנזילות המאוחד שלה, אם קיים ספק סביר בנוגע לזמינותה של אותה נזילות. הגבלות על העברת נזילות (כגון אמצעי גידור (ring-fencing), אי המירות של מטבע מקומי, הגבלות על מטבע חוץ וכו') במדינות שבהן פועלת הקבוצה הבנקאית, ישפיעו על זמינות הנזילות על ידי מניעת העברה של נכסים נזילים באיכות גבוהה וזרימת כספים בתוך הקבוצה. יחס כיסוי הנזילות המאוחד צריך לשקף הגבלות כאלה באופן העולה בקנה אחד עם סעיף 36. לדוגמה, נכסים נזילים באיכות גבוהה כשירים המוחזקים על ידי ישות משפטית מאוחדת כדי לעמוד בדרישות המקומיות שלה של יחס כיסוי נזילות (בהתאם לעניין) יכולים להיכלל ביחס כיסוי הנזילות המאוחד במידה שאותם נכסים נזילים באיכות גבוהה משמשים לכיסוי סך תזרים המזומנים היוצא נטו של אותה הישות, למרות שהנכסים כפופים להגבלות של העברת נזילות. אם הנכסים הנזילים באיכות גבוהה העודפים ביחס לסך תזרים המזומנים היוצא נטו אינם ניתנים להעברה, אין לכלול את אותה נזילות עודפת ביחס.

172. מסיבות פרקטיות, הגבלות על העברת נזילות ביחס המאוחד כוללות רק הגבלות קיימות המוטלות מכוח הדינים, התקנות ודרישות הפיקוח החלים⁵⁷. קבוצה בנקאית תתווה תהליכים

⁵⁷ קיימים מספר גורמים שעשויים לעכב זרימת נזילות חוצה גבולות של קבוצה בנקאית, רבים מהם מעבר לשליטת הקבוצה, וחלק ממגבלות אלה לא בהכרח מבוטאות בחוק בבירור או שהן עשויות להתברר רק בזמני קיצון.

שמטרתם לזהות, ככל שניתן, את כל ההגבלות על העברת נזילות ולעקוב אחר יישום הכללים והתקנות במדינות שבהן פועלת הקבוצה, ולהעריך את השלכותיהן על הנזילות עבור הקבוצה בכללותה.

ג. מטבעות

173. כמפורט בסעיף 42, תאגידים בנקאיים יהיו מודעים לצורכי הנזילות גם בכל אחד מהמטבעות העיקריים. המטבעות של מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה יהיו דומים בהרכבם לצרכיו התפעוליים של התאגיד הבנקאי. תאגידים בנקאיים אינם יכולים להניח שמטבעות יוותרו עבירים והמירים בתקופת לחץ, אפילו עבור מטבעות שבעתות שגרה ניתנים להעברה בחופשיות וניתנים להמרה בקלות.

נספח 1

חישוב המגבלה על נכסי רמה 2 בקשר עם עסקאות מימון ניירות ערך לטווח קצר

1. נספח זה נועד להבהיר את השיטה הנכונה לחישוב המגבלה על נכסי רמה 2 (כולל רמה 2ב) בקשר עם עסקאות מימון ניירות ערך לטווח קצר.
2. כפי שצוין בסעיף 48, חישוב מגבלת ה-40% על נכסי רמה 2 צריך להביא בחשבון את ההשפעה על מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה של סכומי נכסים ברמה 1 ורמה 2 הקשורים במימון מובטח⁶², מתן אשראי מובטח⁶³ ועסקאות החלף בטחונות (collateral swap) שפירעונם חל בתוך 30 הימים הקלנדריים. סכומם המרבי של נכסים מותאמים ברמה 2 במלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה, שווה לשני-שלישים מן הסכום המותאם של נכסי רמה 1 לאחר החלת מקדמי ביטחון. חישוב מגבלת ה-40% על נכסי רמה 2 יביא בחשבון כל הפחתה בנכסי רמה 2ב כשירים על חשבון מגבלת ה-15% החלה על נכסי רמה 2ב⁶⁴.
3. בנוסף, חישוב מגבלת ה-15% על נכסי רמה 2 צריך להביא בחשבון את ההשפעה על מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה של סכומי נכסים נזילים באיכות גבוהה הקשורים במימון מובטח, במתן אשראי מובטח ובעסקאות החלף בטחונות שפירעונם חל בתוך 30 הימים הקלנדריים. הסכום המרבי של נכסי רמה 2ב מותאמים במלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה שווה ל-15/85 מתוך הסכום המצרפי של נכסי רמה 1 ורמה 2 מותאמים, או, במקרים שבהם מגבלת ה-40% אפקטיבית, עד למקסימום של 1/4 מהסכום המותאם של נכסי רמה 1, שניהם לאחר החלת מקדמי ביטחון.
4. הסכום המותאם של נכסי רמה 1 מוגדר כסכום של נכסי רמה 1 שהיו מתקבלים לאחר סיום (unwinding) של אותן עסקאות לטווח קצר של מימון מובטח, מתן אשראי מובטח, ועסקאות החלף בטחונות הכרוכות בהחלפת נכסים נזילים באיכות גבוהה תמורת נכסי רמה 1 כלשהם (כולל מזומנים), העומדים בדרישות התפעוליות עבור נכסים נזילים באיכות גבוהה המפורטות בסעיפים 28 עד 40, או שהיו עומדים בדרישות אלה אילו היו מוחזקים ללא שעבוד. הסכום המותאם של נכסי רמה 2 מוגדר כסכום של נכסי רמה 2 שהיו מתקבלים לאחר סיום של אותן עסקאות לטווח קצר של מימון מובטח, מתן אשראי מובטח, ועסקאות החלף בטחונות הכרוכות בהחלפת נכסים נזילים באיכות גבוהה תמורת נכסי רמה 2 כלשהם, העומדים בדרישות התפעוליות עבור נכסים נזילים באיכות גבוהה המפורטות בסעיפים 28 עד 40, או שהיו עומדים בדרישות אלה אילו היו מוחזקים ללא שעבוד. בהקשר זה, עסקאות לטווח קצר הן עסקאות שמועד פירעונן חל בתוך ועד 30 הימים הקלנדריים. מקדמי ביטחון רלוונטיים ייושמו לפני החישוב של המגבלות המתאימות.

⁶² ראה הגדרה בסעיף 112.⁶³ ראה הגדרה בסעיף 145.⁶⁴ בעת קביעת החישוב של מגבלות ה-15% ו-40%, המפקח יהיה רשאי גם לבחון בנפרד את גודל המאגר של נכסי רמה 2 ורמה 2ב על בסיס לא מותאם (unadjusted).

5. הנוסחה לחישוב מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה היא כדלקמן :

מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה = נכסי רמה 1 בתוספת נכסי רמה 2 בתוספת נכסי רמה 2 בניכוי התאמה למגבלת ה-15% ובניכוי התאמה למגבלת ה-40%.

כאשר :

התאמה למגבלת ה-15% היא הסכום הגבוה שבין :

א. נכסי רמה 2 מותאמים בניכוי [(נכסי רמה 1 מותאמים בתוספת נכסי רמה 2 מותאמים) * 15/85]

ב. נכסי רמה 2 מותאמים בניכוי [נכסי רמה 1 מותאמים * 15/60]

ג. אפס (0)

התאמה למגבלת ה-40% היא הסכום הגבוה שבין :

א. נכסי רמה 2 מותאמים בתוספת נכסי רמה 2 מותאמים בניכוי התאמה למגבלת ה-15% בניכוי [נכסי רמה 1 מותאמים * 3/2]

ב. אפס (0)

6. לחלופין, ניתן לכתוב את הנוסחה כדלקמן :

מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה = נכסי רמה 1 בתוספת נכסי רמה 2 בתוספת נכסי רמה 2 בניכוי הסכום הגבוה שבין :

א. נכסי רמה 2 מותאמים בתוספת נכסי רמה 2 מותאמים בניכוי [נכסי רמה 1 מותאמים * 3/2]

ב. נכסי רמה 2 מותאמים בניכוי [(נכסי רמה 1 מותאמים + נכסי רמה 2 מותאמים) * 15/85]

ג. אפס (0)

נספח 2

סיכום יחס כיסוי הנזילות

(האחוזים הם מקדמים שיש להכפיל בסכום הכולל של כל פריט)

מקדם	פריט
מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה	
	א. נכסי רמה 1:
100%	- מטבעות ושטרות כסף - ניירות ערך סחירים כשירים של ריבונות, בנקים מרכזיים, ישויות סקטור ציבורי (PSEs), ובנקים רב-צדדיים לפיתוח הכשירים למשקל סיכון 0% - רזרבות כשירות בבנק המרכזי - חוב של ריבונות או בנק מרכזי מקומיים עבור ריבונות שמשקל הסיכון שלהן אינו 0% (כדוגמת ישראל, בהתאמות המפורטות בהוראה)
	ב. נכסי רמה 2 (עד 40% מהנכסים הנזילים באיכות גבוהה):
85%	נכסי רמה 2א - ניירות ערך סחירים כשירים של ריבונות, בנקים מרכזיים, בנקים רב-צדדיים לפיתוח, וישויות סקטור ציבורי הכשירים למשקל סיכון 20% - מכשירי חוב קונצרנים כשירים בדירוג בינלאומי AA- ומעלה - איגרות חוב מכוסות (covered bonds) כשירות בדירוג AA- ומעלה נכסי רמה 2ב (עד 15% מהנכסים הנזילים באיכות גבוהה) - מכשירי חוב קונצרנים כשירים בדירוג A+ עד A- (כמפורט בהוראה)
50%	
	סך ערך מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה

תזרים מזומנים יוצא	
א. פיקדונות קמעונאיים	
פיקדונות לפי דרישה ופיקדונות לזמן קצוב (פחות מ-30 ימים לפירעון)	
- פיקדונות יציבים (תכנית ביטוח פיקדונות שעומדת בקריטריונים נוספים) - פיקדונות יציבים (כמפורט בהוראה) - פיקדונות קמעונאיים פחות יציבים	3% 5% 10% ומעלה
פיקדונות לזמן קצוב עם זמן נותר לפירעון העולה על 30 ימים	3%
ב. מימון סיטונאי בלתי מובטח:	
פיקדונות לפי דרישה ופיקדונות לזמן קצוב (פחות מ-30 ימים לפירעון) שהועמדו על ידי לקוחות עסקיים קטנים:	
- פיקדונות יציבים - פיקדונות פחות יציבים	5% (3%) 10% ומעלה
פיקדונות לזמן קצוב עם זמן נותר לפירעון העולה על 30 ימים	3%
פיקדונות לצרכים תפעוליים הנוצרים על ידי פעילויות סליקה, קסטודי וניהול מזומנים	25%
החלק המכוסה על ידי ביטוח פיקדונות	5%
בנקים קואופרטיבים ברשת מוסדית (פיקדונות כשירים המופקדים במוסד המרכזי)	25%
תאגידים לא פיננסיים, ריבונות, בנקים מרכזיים, בנקים רב-צדדיים לפיתוח, וישויות סקטור ציבורי	40%
אם הסכום הכולל מכוסה במלואו על ידי תכנית ביטוח פיקדונות	20%
לקוחות שהם ישויות משפטיות אחרות	100%
ג. מימון מובטח:	
- עסקאות מימון מובטח עם צד נגדי שהוא בנק מרכזי או מגובות על ידי נכסי רמה 1 עם כל צד נגדי. - עסקאות מימון מובטח המגובות על ידי נכסי רמה 2, עם כל צד נגדי - עסקאות מימון מובטח המגובות על ידי נכסים שאינם מרמה 1 או מרמה 2 עם צד נגדי שהוא ריבונות מקומית, בנקים רב-צדדיים לפיתוח, או ישויות סקטור ציבורי מקומיות - מגובה על ידי נכסים ברמה 2. - כל יתר עסקאות מימון מובטח	0% 15% 25% 50% 100%
ד. דרישות נוספות:	
צורכי נזילות (כגון הוספת ביטחונות) בקשר לעסקאות מימון, לנגזרים ולחוזים אחרים	הורדת דירוג של 3 תתי דירוגים
שינויים בשווי השוק בעסקאות נגזרים (הסכום המוחלט הגדול ביותר של תזרים הביטחונות נטו ב-30 ימים שהתרחש במהלך 24 החודשים הקודמים)	גישת בחינה היסטורית
שינויים בשווי של ביטחונות שאינם מרמה 1 המבטיחים נגזרים	20%
עודף ביטחונות המוחזקים על ידי תאגיד בנקאי בקשר לעסקאות בנגזרים ושעשויים חוזית להידרש על ידי הצד הנגדי בכל עת	100%

100%	צורכי נזילות הקשורים לביטחונות בגין עסקאות נגזרים שהגיע מועד הפקדתם החוזי על ידי התאגיד הבנקאי המדווח
100%	גידול בצורכי נזילות בקשר לעסקאות בנגזרים המתירות החלפת ביטחונות לנכסים שאינם נכסים נזילים באיכות גבוהה
	ניירות ערך מגובי ניירות מסחריים (ABCP), מכשירי השקעה מובנים (SIV), אמצעי העברה (conduits), מכשירים למטרה מיוחדת (SPV) וכד':
100%	• התחייבויות שהגיע מועד פירעון בגין ניירות ערך מגובי ניירות מסחריים (ABCP), מכשירי השקעה מובנים (SIV), מכשירים למטרה מיוחדת (SPV) וכד' (מוחל על סכומים שהגיעו לפירעון ונכסים הניתנים להחזרה)
100%	• ניירות ערך מגובים בנכסים (כולל איגרות חוב מכוסות), חל על סכומים שהגיע מועד פירעונם
	קווי אשראי ונזילות שאינם מנוצלים והועמדו ל:
5% 10% לאשראי 30% לנזילות 40% 40% לאשראי 100% לנזילות 100%	• לקוחות קמעונאיים ולקוחות עסקיים קטנים • תאגידים לא פיננסיים, ריבונות ובנקים מרכזיים, בנקים רב-צדדיים לפיתוח, וישויות סקטור ציבורי • תאגידים בנקאיים הכפופים לפיקוח יציבותי • מוסדות פיננסיים אחרים (לרבות חברות ניירות ערך, חברות ביטוח) • לקוחות שהם ישויות משפטיות אחרות, קווי אשראי ונזילות
ראה פירוט בהוראה 5% 0%- 10% 50%	מחויבויות מימון מותנות אחרות (כגון ערבויות, מכתבי אשראי וכד') • מימון סחר (trade finance) • ערבויות • פוזיציות בחסר של הלקוח המכוסות על ידי ביטחונות של לקוחות אחרים
100%	תזרים מזומנים יוצא נטו בגין נגזרים
100%	כל תזרים מזומנים יוצא חוזי אחר
	סך תזרים מזומנים יוצא

תזרים מזומנים נכנס	
	עסקאות מתן אשראי מובטח שהגיע מועד פירעון והן מגובות על ידי הביטחונות הבאים:
0%	נכסי רמה 1
15%	נכסי רמה 2א
50%	נכסי רמה 2ב
50%	אשראי מרגין (margin lending) המגובה על ידי כל יתר הביטחונות
100%	כל יתר הנכסים
0%	קווי אשראי או נזילות שהועמדו לתאגיד הבנקאי המדווח
0%	פיקדונות לצרכים תפעוליים המוחזקים במוסדות פיננסיים אחרים (כולל פיקדונות המוחזקים במוסד מרכזי של רשת של בנקים קואופרטיבים)
50%	תזרים נכנס אחר לפי צד נגדי: • סכומים העתידים להתקבל מצדדים נגדיים קמעונאיים • סכומים העתידים להתקבל מצדדים נגדיים סיטונאיים שאינם פיננסיים, מעסקאות שאינן נכללות בקטגוריות התזרימים הנכנסים שצוינו לעיל • סכומים העתידים להתקבל ממוסדות פיננסיים ובנקים מרכזיים, מעסקאות שאינן נכללות בקטגוריות התזרימים הנכנסים שצוינו לעיל
50%	
100%	
100%	תזרים מזומנים נכנס נטו בגין נגזרים
עד 20%	תזרים מזומנים נכנס חוזי בגין אשראי on-call (בהתאם להנחיות בהוראה)
	סך תזרים מזומנים נכנס
	סך תזרים מזומנים יוצא נטו = סך תזרים מזומנים יוצא בניכוי הנמוך שבין [סך תזרים מזומנים נכנס, 75% מתזרים מזומנים יוצא ברוטו]
	יחס כיסוי נזילות (LCR) = מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה / סך תזרים מזומנים יוצא נטו

נספח 3

יחס נזילות בסניף של בנק חוץ

1. סניף של בנק חוץ (להלן- סניף זר) אשר היקף הנכסים הממוצע השנתי שלו אינו עולה על 15 מיליארדי ש"ח, לא יידרש להחזיק או לעקוב אחר יחסי הנזילות הרגולטוריים שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 342 ולעמוד ביחס כיסוי הנזילות על פי הוראה זו, כפוף להחזקה מזערית של נכסים נזילים כמפורט בסעיף 2 להלן ולקבלת מכתב נוחות מבנק האם כמפורט בסעיף 3 להלן.
 2. החזקה מזערית של נכסים נזילים- החזקת נכסים נזילים לא משועבדים, בחשבונות הסניף בישראל, בשיעור שלא יפחת מ-15% אחוז מסך ההתחייבויות בכל עת.
לעניין זה, יחולו ההגדרות הבאות:
"נכסים נזילים"- נכסים נזילים באיכות גבוהה מרמה 1 על פי הוראה זו, לאחר הפעלת מקדמי בטחון מתאימים.
"סך התחייבויות"- סך ההתחייבויות המאזניות בתוספת 20% מההתחייבויות החוץ מאזניות, בניכוי התחייבות נטו לקבוצה הבנקאית.
"התחייבויות חוץ מאזניות"- מכשירי אשראי חוץ מאזניים כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור.
"התחייבות נטו לקבוצה הבנקאית"- סך מימון מהקבוצה הבנקאית בניכוי פיקדונות בקבוצה הבנקאית. סכום ההתחייבות נטו שינוכה יהיה שווה או גדול מאפס.
 3. מכתב נוחות מבנק האם
כל סניף זר יעביר לפיקוח על הבנקים מכתב נוחות מבנק האם. מכתב הנוחות יכלול התחייבות של בנק האם:
- (א) לתמוך בצרכי הנזילות של הסניף בישראל בכל עת, לרבות בזמני לחץ.
 - (ב) לידע את המפקח בדבר בעיות הקשורות לנושא הנזילות בבנק האם בסמוך לדיווח למפקח הראשי של בנק האם.
4. אם היקף הנכסים של סניף זר יעלה על 15 מיליארדי ש"ח, המפקח ישקול להרחיב את דרישות הנזילות ולהחיל את יחס כיסוי הנזילות על הסניף.

עדכונים

תאריך	פרטים	גרסה	חוזר 06 מס'
28/9/2014	חוזר מקורי	1	2431
04/07/18	עדכון	2	2564
25/05/22	עדכון	3	2710